

309/32

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం. డిసెంబరు నెల 20 వ తేది గురువారము

No. 217

నంపుటము. ౪.

పింగళ నామ సంవత్సర మాగ్గ శిరమా స శుద్ధ షష్ఠి ౬.

సంచిక ౨౧౭

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపడము.
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పుల బార
దోలును. వాయువు
పోట్ల బొగ్గొట్టును.
గువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియుంటి నుండదగినది.
వనమూలికలచే హిందూదేశముండు
తీయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనము, దీనిని, బొంబాయి జంట్ నువ్వారు.

ఆంధ్రవీర కంఠీరవ అభినవ భీమనేన బిరుదాంకిత ప్రావెనరు రామమూర్తిగారి కార్యక్రమము.

వారము	19-12-17	to	21-12-17	3	"
ఇచ్చాపురం	22-12-17	to	24-12-17	3	"
బరహంపూరు	25-12-17	to	28-12-17	4	"
అనకా	29-12-17	to	31-12-17	3	"
రెనుల్ కొండ	1-1-18	to	3-1-18	3	"
చత్రపూరు	4-1-18	to	7-1-18	4	"
పూరి	8-1-18	to	11-1-18	4	"

(988)

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0

తేలుకాటువలన అసాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు.
తేలుకాటువలన విషము పెత్తురులో ప్రవేశించదు.
బాధ వరముల వెంట పెద్దవరము
దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును
కుట్టినచోటును బండ పొరుగులు
చేసిన బాధ కలుగును. ఈ బాధకము
న చేతులు పరిశీలించి. ఇది మిగుల
ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.
చెడకుండుటకు గాను రబ్బరుబీరడా.ల సీసాలో పోయబడినది.
కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయచును.
మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నికరలకు
పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియుంటి నుండదగినది.

తామర తైలము

డబ్బా 1-కి 0-8-0 (అరులకాలు)
అమృతాంజనం దీనిలో, 6, తింబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

OTTO DILBAHAR REGD

THE

PERFUME OF ORIENTALS

DELICHTFUL & LASTING

విక్రీలి మనోహరమును సువాసన 126

(విజ్ఞాన కాలదీపి.) ఆటో దిల్ బహార్. (విజ్ఞాన కాలదీపి.)

ఇప్పటికాలపు చుచి కనుకనుక, సాటిలేని సువాసనను సువాసనగలది.
అల్పకాలముగాని, కాలాయుగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల ప్రవృత్తము.
నీ తువాలపై కొన్ని దిండుపులు ఉలుకరించినచో, మనోగ్రహము
సువాసన ని స్తులవలెండును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
దిన్నెజ్జె (అర (డాం) సీసా 1-కి 0-8-0
పర్ఫ్యుమెము వైజ 1-డాం " " 0-12-0
వీరొక్క వైజ 2 " " 1-4-0
వైజ్జెజ్జె 4 " " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధినుగు ప్రతిపాపులోను బొకనుకు. దీనిని
అనేకమగు నకలునెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టును సీసావైజ
ను, కార్డువైజను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలించును. ఈ ఆటో
కల్పనాదుయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా కి నిగుననాకి
వ్రాసినచో అతాకిచ్చుకుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

పోల్ పబ్లికేషన్స్ ఇండియా డ్రగ్ లిండు కెమికల్ కో; నెం. 1118, బామ్బాయిమసీదు బొంబాయి.

ప కటనము. (990)

మా తాలూకు చెన్న పట్టుంలో నె 6127రు
సర్టిఫికెట్టు దాఖలా సర్టిఫికెట్టు 10600 రు, షోరునెం
217 & 318 యిల్లు స్తల బాట్టిలపున్, చైనా
బజారురోడ్డు, నుబ్బరాయలనాయుడు లేనవద్ద
పై స్తలంయిల్లు 1268 పన్నెండు వందల అరవయి
యెనిమిది చతురపు అడుగుల స్తలం యావత్తు
యిల్లునహా (బజారులంగల్లును) సమేతమయిన ఆ
ప్తి విక్రయించ దలచినాము గనుక, కావలసిన
వారు యాక్రింది అడ్డెస్సుకు వ్రాశిన యడల
యింకా అవసరమయిన యావత్తు సంచాయిషీ
పొంద గలరు.
యేలూరు } మాతే వెంకన్నగారు
14-12-17 } మాతెగంగరాజుగారు,
విస్సుపేట. గుండెల్లి యెట్టెలు జమీన్దార్లు.

అమృతసంజీవి లేహ్యము.

ఇది అయి:కాంతసింధూరము, స్వర్ణసింధూరము, రజిత
భస్మము, అంబరు, కస్తూరి మొదలగు ద్రవ్యములు, వనమూలి
కలు, విత్తనములు, వేళ్లు చేర్చబడి మి
గుల ననుభవముగలవారలచే కర్మఫల
పరుడి యున్నది. తింటుంటే వెంట
నియ్యక రుచికరమైయుండును. కాళ్లు
చేతులు, మంటలు, ఆకలి, సోమరి
తనము మొదలగువానిని పోగొట్టి ఆ
కలిని పుట్టించును. పథ్యములేదు. నిల
కరమైన అహారమును దినుటయే పథ్య
ము. స్త్రీలు, పురుషులు అందఱును వాడవచ్చును.
సేరు 1-కి వెల 2-0-0. వి. పి. ఖర్చు 0-4-0.
సేరు 2-కి వెల 4-0-0. వి. పి. ఖర్చు ఇవాల.

ధనలక్ష్మి కంపెని,
నెం 6, వెంకటేశమేష్ట్రీ వీధి,
(586) సాహుకారుపేట, మద్రాస్.

ఆంధో ద్యమము

మొదటి యైదాంధ్ర

మహాజననభలయందలి

సన్ధాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల
యవస్థాపకులు, వారి చిత్రపటములు,
సభా తీర్మానములు గలవు.

వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాస్.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాడ్డెన్న మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని.
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

మదరాసు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటెడ్ షేరుదారితో)

నోటీసు. (971)

మరియు మరల 8 సెక్షన్లను కూడా సెక్షన్లుగా విభజించి మొత్తము 15 సెక్షన్లుగా చేయబడినది.

ఈ ప్రిన్సిపల్స్ ప్రకారముగా మొత్తము 15 సెక్షన్లుగా చేయబడినది.

మరియు మరల 8 సెక్షన్లను కూడా సెక్షన్లుగా విభజించి మొత్తము 15 సెక్షన్లుగా చేయబడినది.

1918 సం॥ జనవరి 15వ తేదీ మంగళవారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలవరకు టెండర్లు పంపించి చట్టమును నిర్దేశించినట్లుగా 1917 సం॥ డిసెంబరు 22వ తేదీ గురువారము నాడు టెండర్లు తెరిచి, అవి ప్రాయోగపరచును.

ప్రతి టెండరును గాని కొంచెము తగ్గించి పట్టవలెనను నిర్బంధమేమియు రైల్వే కంపెనీ వారికి లేదు. ఇదివరకెన్నడును కంపెనీ తరపున టెండర్లను పెట్టనివారు తమయోగ్యతకు సంబంధించు సన్మానపత్రములను టెండరుతో సమర్పించవలయును.

విజయవాడలోని టెండరుదారులకు ఈ సెక్షన్లనుమీద అరణ్యవర్తనమునకు నీజను 18 క్లెట్లు ఈయబడును. ఈ టెండరు తానుగాని తన ఏజంటుగాని ఉపయోగించు కొనవచ్చును. జనసామాన్యమునకు ఇచ్చు టెక్నెక్చులో సగము వత్తు ఈ నీజను టెక్నెక్చు చార్జీ చేయబడును.

నోటీసు.

రాజమండ్రి టెండరీ సబ్ కమిషన్ ఫయలు

రిగ్యులరు నె 39 రు దావా.

వాదలు 2 వల్ల అచ్చు.

ప్రతివాదలు 1 వల్ల సత్వేత్తయిరాలు.

సాలు అమలాపురం తాలూకా కాశీబంక.

మొదటిగా 29-9-17 తేదీన కొత్తగా చేసిన ఉత్తర్వు ప్రకారము వాదాలో డిడియగా నేర్పరుపబడిన నేను సదరు దావాలో వాది ప్రతివాదుల వ్యక్తి యాస్తి యగు ప్రాంతాల్లో, ఈ భూదస్తావేజులు, డిక్రీలు వగయిరాలను బట్టి అంతులవల్ల గావలసిన లాభము వేలము వేలములు ఆభావించబడినందున వేలపు యిక్రీయలో జతపరచబడిన షెడ్యూలు బాధ్యుల బాధ్యుల అమలాపురం గ్రామంలో నా ఆఫీసు వద్దను 1918 సం॥ డిసెంబరు 16 తేదీన సదరు యిక్రీయలోను నిబంధనల నడపించి వేలము చేయవచ్చునని యందు మూలముగా ప్రయోగించుచున్నాడను. అట్టి నివేదిత షెడ్యూల్లను వేలపు పరతులున్న వేలమువేయ దస్తావజులు వగయిరాలను కొనవలసి వారు దావాలో రిజిస్ట్రేషన్ నయిన నా ఆఫీసులో ఉచితముగా తనిఖీచేసుకోవచ్చును. అమలాపురం } చావలి లక్ష్మీనారాయణ. 9-12-17 } రిజీస్టరు.

నందిగామ తిరువూరు తాలూకాల ప్రత్యేకసభ.

—(1)—

నందిగామ, డిసెంబరు 16:— ఈ సభ నందిగామలో ఈరోజు 2 గంటల వేళ ప్రజావాద స్థలము సుబ్బారావుపంతులు బి. ఏ. వి. ఎల్. గారి ఆధిపత్యముక్రింద సమావేశమైనది. ప్రజావాదముండి అత్యధిక కాశీశ్వరరావు పంతులుగారు, చింతకిండి వారాయణమూర్తి పంతులుగారు, కట్ట కాంభోజుగారు, వంటు సుబ్బారావుగారు; శింగరాజు వేంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు మొదలగువారు 10, 15 చుండి దయచేసిరి. తాలూకాలోని వివిధ గ్రామముల నుండి ప్రాప్తాంతరములు సుమారు 400 చుండి సభకు దయచేసిరి. కొంచెము సేపు ముగిసినను జరిగినది. తరువాత అత్యధిక కాశీశ్వరరావుగారు దంటు సుబ్బారావుగారు యి జాతీయగీతములను మధ్యముగా పాడిరి.

పిమ్మట ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు తుల్లపాటి సుందర శివరావు పంతులుగారు తమ ఉపన్యాసమును చేసెరి. పంతులవారి ఉపన్యాసములో మనశ్శేషము ఏకాగ్రమువల్ల ఇంత దరిద్రదశకు వచ్చినారో స్వరాజ్యము దానినెట్లు పార గొలుచు చక్కని తెలుపబ్బిరి. అగ్రానవాదపతిగారు ఉపన్యాసమును ప్రాయముటవ వ్యవధిలేకుండున వాగ్రూపముననే కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణముల గురించియు ప్రాప్తాంతర కోద్యమమును గురించియు విపులముగ వర్ణించిరి. ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడినవి:

మొదటి తీర్మానము.

వికోపాదేశ సంక్రామము దయచేయుటకు మన చక్రవర్తిగానికి వారి మిత్రులకును జనప్రభుకర్తవ్యలలో పరిశ్రమపై నొంగకలయునని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. అగ్రానవాదపతిగారికిని ఉపపాదించిరి. సభ వారు మును ఉత్సాహముతో ఆమోదించిరి.

రెండవ తీర్మానము.

ఇంటిరుల్ పార్లమెంటులో, ఈ శతమునందు ప్రజలకు బాధ్యతలకు ప్రభుత్వమును స్థాపించుటే లక్ష్యము పరిపాలనముకై యుద్దేశముని చక్కాడించినందుకై హిందూ జేశ మంత్రి లైట్ ఆనరబుల్ ఈ. ఎస్. మాంటాగ్యూగారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన యభివాదముల నిర్వించుచు ఈ సభ వారు శ్రీ వారికి వృందము పూర్వకము స్యాగతము నొసగుచున్నారు. ఈ:— కృతజ్ఞతాపూర్వకము పంతులుగారు, ఆ:— చింతకిండి వారాయణమూర్తిగారు. ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడినది.

మూడవ తీర్మానము.

(1) ఈ సభవారు కాంగ్రెసు లీగుల సంస్కరణ విధానమును ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్య సమేత మంగీకరించుచు ఈ సంస్కరణ ప్రజాశక్తిని రెక్కిన లేకుండ వెంటనే హిందూజేశమునకు రాజకీయ హక్కులను దయచేయవలసినదని ముఖ్య నిబంధించి ఇండియా గుండ్రి మాంటాగ్యూ గారికి తింతి వార్త కంపుట తీర్మానము చేయవలెనని.

(2) ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును సూక్ష్మ ప్రజాశక్తిను వెంటనే తయారు చేసి ప్రజాశక్తి ప్రాయమును ఈ గొనవలసిన దని భద్రము ప్రాతినిధ్యము కాంగ్రెసు కమిటీ వారిని మదరాసు రాజధానిసంఘము వారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు. ఉపపాదనలు:—అత్యధిక కాశీశ్వర రావుగారు ఆమోదనలు:—మూర్తజేశ సంకల్పము చింతకిండి గుర్తాధుగారు, సభవారు ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి.

వార్త తీర్మానము.

హిందూజేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజింపవలెనని వెంటనే మదరాసు రాజధానిలో తెలుగు మాట్లాడు తెలుగుజిల్లాలన్నిటిని ఒక ప్రత్యేక రాజధానిగా చేయవలెననియు ఈ సభవారు ఇండియామంత్రిగారిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు. ఉపపాదనలు:—సుంకర నరసింహముగారు, ఆమోదనలు:—డాక్టరు ఉగ్ర నరసింహముగారు. అందరూ ఆమోదించిరి.

అయిన తీర్మానము.

(1) ఆంధ్రమహాసభ స్థాపితోపసంఘమువారి డిప్యూటీ మను ఇండియామంత్రిగారిని దర్శింపకుండ మదరాసు దొరతన మువారు నిరాకరించినందుకు ఈ సభవారు తయొక్క అసం

తుష్టిని, ఆశాభంగమును ఖండితముగా తెలియజేయుచు, వెంటనే సదరు డిప్యూటీ మనును గైకొనవలసినదని ఇండియా మంత్రిగారిని కోరుచున్నారు. మరియు ప్రజాశక్తి ప్రాయమునకు సంబంధములేని డిప్యూటీ మనులను అంగీకరించుచు, ఆంధ్ర ప్రాప్తాంతర సభ ఆది ఆంధ్రమహాసభ నిశ్చయ మహాసభ అత్యంత శ్రమ మొదలగు కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణముల నామోదించు సభల డిప్యూటీ మనులను మదరాసు ప్రభుత్వము వారు నిరాకరించినందుకు ఈ సభవారు తననిశ్చయ మైన అసంతుష్టిని అసచ్ఛులని తెలుపుచున్నారు.

(2) మరియు నియమిత కాలములోపల దొరతనమువారికి సంబంధించిన డిప్యూటీ మనులను అంగీకరించు వంటివకు మాంటాగ్యూగారిని ఏ డిప్యూటీ మనులోను ఎవరు సంస్కరణ వద్దన్న ఈ సభవారు కోరుచున్నారు. ఈ డాక్టరు వంటు సుబ్బారావుగారు, ఆ. శింగరాజు వెంకట సుబ్బారావుపంతులుగారు, అత్యధిక కాశీశ్వరరావుగారు, సభవారు గందరిచే నేకగ్రీవముగ అంగీకరించబడినది.

అజన తీర్మానము

మహాస్వరాశీ మోకతాశీ మొదలగు నిర్బంధవాదము ననుభవించు చున్న వారి నందరిని వెంటనే విడుదల చేయవలెననియు, రాజకీయ శేగముల నారోపించబడిన వారందరిని వెంటనే త్తమించి వదిలిపెట్టి వలసినదనియు ఈ సభవారు కోరతమువారిని కోరుచున్నారు.—కట్ట కాంభోజుగారు, ఆ. మంవర్ ఖాన్ సాహెబుగారు, ఎల్లాటి హనుమంతరావుగారు, రి. రి. గంటల వేళ జయజయ ధ్యానములతోను జాతీయ గీత గావముతోను సభ జరిగినది.

బళ్లారి సరసనినోదిని సభవారు 1917 డిసెంబరు 22-వ తేదీ గురువారము

నాయంత్రము 5-30 గంటలకు

లవ - కుశ నాటకమును (976)

వికోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రదర్శించును.

పీపిల్సు పార్కు వేడుకలు, ప్రదర్శనములు.

—(1)—

డిసెంబరు 21 వ తేదీ నుండి ప్రారంభమగును.

హిందూ జేశ చిత్రకళా, పారిశ్రామిక వస్తు ప్రదర్శనములు జరుగును.

స్వదేశీ వస్తువుల నేకములు ప్రదర్శింపబడును.

హిందూ జేశ మొత్తవస్తు పారిశ్రామిక రంగమున స్వతంత్రతనము చేయగలదను సమస్య కిందు తగిన సమాధానము ప్రస్తుతముగను.

చిత్రమైన వినోదములు, వ్యాయామ ప్రదర్శనములు నేత్రోత్సవము చేయుచుండును. ఈ ప్రదర్శనములకు శ్రీ చెన్నపురి గవర్నరుగారధ్యక్షులై యుండును. వీరిమూలమున లభించు ద్రవ్యముంతయు చెన్నపురి యుద్ధనిధి కొసంగబడును.

ఇంకను వివరములు కావలయు వారు మదరాసు పార్కు ఫేరు ప్రదర్శనముల కార్యదర్శికి న్రాయవలెను.

ఆత్మబిజ్ఞానా శిరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

జయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజా చక్కగ్రంథము వలదు. 0-2-0. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము

ఆంధ్రమహాసంఘ విజ్ఞప్తి

నేటి యదయము 10 గంటలకు ఆంధ్రమహాసంఘ సభ్యులు ఆంధ్రసభావిజ్ఞాపనమును మాంబేళ్య రాజప్రతినిధి గార్లకు సమర్పించిరి. ఆంధ్రభీష్ములనదగు న్యాయపతి సుబ్బారావు వంతులు గాని విజ్ఞాపక వర్గనాయకులుగ నుండి విజ్ఞాపనమును జరిపిరి.

విజ్ఞాపక వర్గమున న్యాయపతి సుబ్బారావు వంతులు (నాయకుడు) గాదె రాఘవరావు, గౌ. ఎ. సూర్యనారాయణ రావు, సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజు, గౌ. కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావు, చెలికాని లచ్చారావు, మహమ్మదు ఉమ్రాఅలీషా సాహెబ్, గౌ. ఎం. రామచంద్రారావు, చింతా శేషయ్య, డాక్టరు పట్టాభిశిథారావు, కె. హనుమంత రావు, కొండ వేంకటస్వామయ్య, ఒంగోలు వేంకటరంగయ్య, పానకా సబ్బాభి రాజురెడ్డి, గౌ. బి. ఎ. కర్క, పి. చంద్రయ్య, జి. హరిశర్మ త్తయ్య, కె. నాగేశ్వరరావు, వి. పిచ్చయ్య, నూకల వేంకటసుబ్బయ్య, మాట్టి శేంకరరావు, కట్టపంపి భాస్కరరెడ్డి, నెవల పట్టాభిగారు రావుగార్లు నుండిరి.

విజ్ఞాపనము.

ఆంధ్రమహా సభాస్థాయి సంఘసభ్యుల మన మేము మీరు హృదయపూర్వకముగ స్వాగతము మొనరుచున్నాము. తమరు (మాంబేళ్యగారు) ప్రస్తుత విషయస్థితిగలదు మా దేశమును సందర్శించి వచ్చినందులకు తెలుగుజిల్లాలపక్షమున కనుక మా యజమానిక కృతజ్ఞులు యెందున్నాము. సామ్రాజ్యము మహాసంగ్రామమున మునిగియున్నప్పుడు, ఈవిధాల దేశపు రాజకీయ సంస్కరణకార్యకలాపములను గమనింప గలిగిన శ్రీ రాజసార్వభౌముని ప్రభుత్వమునకు మేమెంతయు కృతజ్ఞులము.

చెన్న పురి రాజధానిలోని తెలుగు జిల్లాల అన్ని తెగల ప్రతినిధులు గలసి ఏటేట మహాసభ జరుపుచున్నందున, ఆరునెలలపాటునుండి ఈమహాసభ (ఆంధ్రదేశమునంతటి) ముఖ్యప్రదేశములలో జరుపబడుచుండె ననియు నిన్ను నించుచున్నాము. భాషాప్రయుక్త విధానమున రాష్ట్రవిభాగము జరుగు నట్లు చేయుట యు, ఈ రాజధాని లోని తెలుగు జిల్లాల నన్నిటిని కలిపి ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము నేర్పటముటయు ఈ మహాసభాముఖ్యోద్దేశములలో నొకటి. ప్రస్తుతిము హిందూదేశమునంగల రాష్ట్రవిభాగము ఆయా రాష్ట్రపుజల జాతివైకలక్షణముల ననుసరించుచుండలేదు. కాని పరిపాలనా సౌకర్యమునకు దగినట్లు ఏర్పాటుపడినది. భాషాభేదమున, సాంప్రదాయ భేదమున, వైస్మిక భేదమున గలవివిధజాతుల ప్రజలకు కలిపి ఒక్క రాష్ట్రమున గూర్చుట, జాతీయసౌష్ఠవమునకునూ, జాతీయ విశ్వమునకునూ అనుకూలముగా నుండజాలదు. పరిపాలనాసౌష్ఠవమునకునూడ తొడ్యద జాలనని ననుచియుచున్నాము. రాజకీయపరిస్థితులయందభివృద్ధిగొనుట, వైతిక భౌతిక నియమ అభివృద్ధిగొనుట, కొంతకాలమున ఏకత (వికలత్వము) అవసరము.

1916 వ సం॥ము డిసెంబరునందు జాతీయమహాసభా మహమ్మదీయ, మహాసభలచే నిర్వహించబడిన సంస్కరణ ప్రణాళికకు మా సం ప్రాప్త మోదము యెప్పుడు ఎట్టి స్వపరిపాలనావిధానమునైనను పునః రాష్ట్రవిభాగ సవరణమనియు, రాష్ట్రవిభాగమును కొంత భాషాప్రయుక్త విధానమున రాష్ట్రవిభాగము గానించుట ఆత్యావశ్యకమని విన్నవించుచున్నాము.

ఈ రాజధానిలో ఒకవంతును 83 వేల చదరపుమైళ్ల వైశాల్యము గలిగి 170 లక్షల జనసంఖ్య గలిగియున్న ఆంధ్రమండలములను, కాంగ్రెస్విభాగ సభాయుతుడగు ఒకగవ్వరు క్రింద, ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా నేర్పటవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము. అంతిం సంవిధాననియమమున ఈ ప్రదేశమును క్రాంగను స్కీలుగా జాతీయ మహాసభా సంఘమువారు నిర్ణయించిరి.

“బంగాళీభాష మాట్లాడుచుండిన విభాగములను ఒక రాష్ట్రముగా చేసి హిందీభాష మాట్లాడు భాగమునకు ప్రత్యేక ప్రభుత్వము” మొదలగు ప్రభుత్వము వారి నిశ్చయకే భాషా ప్రయుక్త విధానము ననుసరించి రాష్ట్ర విభాగము గాంచియుండిరి. చెన్న పురి రాజధానిలోని 5 ప్రత్యేక భాషల మాట్లాడుచుండిన ప్రత్యేకజాతులు గలవు. ఈ జాతులలో ప్రతిదానికి ప్రత్యేక అధికారమును ప్రత్యేక సాంప్రదాయాచారములను గలవు. ఇందు ప్రతిజాతీయు ప్రత్యేక ప్రభుత్వపరిపాలనక్రింద నుండవలసింది.

ఈ సందర్భములను ఫలముగ, హిందూదేశ స్వపరిపాలనము కొరకు నూచింపబడు ఏవిధానమందైనను, ఈరాజధానిలోని ఆంధ్రమండలములను ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా నేర్పటము ఒకభాగముగా రాజసార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపవలెనని నవినున్నాము. ప్రార్థించుచున్నాము.

విజ్ఞాపనము బంధము

ఈదేశములో బ్రిటిషు ప్రభుత్వవారిత్రమున జూడ, బ్రిటిషు దేశవిస్తరణము ననుసరించియు పరిపాలనా సౌకర్యములను బట్టి రాష్ట్ర పునర్విభాగకార్యము ననుసరించుచు రాష్ట్రముల సంఖ్య కృద్విధుగనుచుంటు నోచుచున్నది. దేశకాలముల కనుగుణ్యముగ రాష్ట్రవిభాగము జరుగుచున్నది. కాని వాదనకుద్ధియగు నైనను, జాతి భాషాస్థితుల కనుగుణ్యముగ నైన నేర్పటము నుండలేదు. వారెకాపేష్టిగవ్వరు (అప్పటి బ్రిటిషుదేశమును) బొంబాయి, బంగాళము, చెన్న పురి రాష్ట్రములను మూడు భాగములుగా విభజించెను. ఆయాభాగముల విస్తరణ 15 రాష్ట్రములుగా విభజించుట, ఒక్కొక్కటియు వైశాల్యప్రకారంఖ్య ప్రాముఖ్యవిషయములందును, జాతివలె సాంప్రదాయాచారములందును విశేష భేదము గలిగియున్నది. ప్రస్తుతమున్న రాష్ట్రవిభాగము ప్రకారము, మహారాష్ట్రము బొంబాయి మహారాష్ట్రములు, నైజాము దేశములందు నున్నాడు. ఆంధ్రము మహారాష్ట్రములు, నైజాముదేశము మైసూరు సంస్థానము, చెన్న పురిరాజధానలందున్నాడు. కర్ణాటక, చెన్న రాజధాని, మైసూరు, బొంబాయి రాష్ట్రములందున్నాడు. ఓడ్రముచెన్న పురి విహారులందును కొన్నికర్ణాటక క్రోమనరకు మహారాష్ట్రములందున్నాడు. ఇట్టి విభజనమును పరిక్షించినచో, రాష్ట్రవిభాగము అదుబాగుగా చేయుచుండెను, రాష్ట్రవిభాగమున జాతీయభివృద్ధి గాని, పరిపాలనా సౌష్ఠవముగాని లక్ష్యింపబడలేదనియు తెలియుగలదు.

కాని అప్పుడప్పుడు ఎక్కో ప్రభుత్వప్రముఖులు రాష్ట్ర విభాగ దోషమును గమనించి, స్వకమమగు విధానములను నిర్ణయించుచు నచ్చిరి. ఇట్టి విభాగములను రాష్ట్రములందలి వైస్మిక స్థితులకు రాజకీయములతో నెట్టి సంబంధములేదని సర్ జాన్ స్ట్రాక్లెగారు తెలిపిరి. బర్మా రాష్ట్రముకన్న ఇంక రాష్ట్రమున కైన వైస్మికస్వక్తిత్వములేదు. అనగా భాషాభేదముగాని జాతిభేదముగాని, భౌతిక భేదముగాని పాటింపబడలేదు. ఊరక ప్రభుత్వ సౌకర్యముల ననుసరించి రాష్ట్ర విభాగము చేయవలెనని అని సర్ తామస్ హార్లర్నెన్ గారు అభిప్రాయపడిరి. “దేశవిభాగమును జాతిభాషా భేదముల ననుసరించి చేయించునది, విభజనము బాగుండి యుండును. ఇట్టి విభజనమునకు జాతిభాషా బంధములే భావకర్యమును రాష్ట్ర ప్రభుత్వమున విశ్వాసమును కృద్ధి నొందును. ప్రస్తుతమున్న రాష్ట్రవిభాగము విరుద్ధక్షణములు గలిగి, వైస్మికజన్మబడిన లాభములకు విరుద్ధములగువానిని గూర్చున్నాడు”ని సర్ బాంక్సెల్లువులుగారు వ్రాసిరి. 1870 వ సంవత్సరమున సర్ జార్జి షెప్పీగారు ఒకసార్లు ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ చేయవలెనని నూచించిరి. 1900 వ సం॥ మున సర్ ప్రాన్సిస్ యంగ్ హార్మంగుగారు సింధురాష్ట్రమునకు ప్రత్యేక ప్రభుత్వము మొనవలెనని వ్రాసిరి.

మొ చెప్పబడిన విధమున రాష్ట్రవిభాగము గానింపబడినచో మొట్టమొదట ఉపజాతీయత్వ భావము కృద్ధిమై సర్ తామస్ హార్లర్నెన్ గారు చెప్పినట్లు జాతీయ భావము

నకు ప్రారంభమగును. ప్రతిరాష్ట్రము ఒక్కొక్క ఉపజాతీయ స్థానమును గ్రహించి, ఆవిభముగ అన్ని రాష్ట్రములను సంయోగమందుచో, హిందూదేశమున జాతీయత్వాభివృద్ధి పెంపొందును. ఈ ఫలముగలుగుటకు అన్ని రాష్ట్రముల యందు ఏకత నొండవలయును. అభివృద్ధి యందు భేదములు గలుగుజేయుచు లేకుండ యుండవలెను. ఇట్లు ఆత్మవిశ్వాసముగల అన్ని అంతర్జాతులన్నియు కలసి జాతీయత్వము నుద్బవింపను. ఏక సంబంధముగల దేశమును ఏకభాషయు, ఏక సాంస్కృతిక సాంప్రదాయ బంధమున, ఏకభాష, గుణ, లక్షణములను ఉపజాతీయ కృత్రిమము నేర్పించి, విశ్వమును గూర్చుటకు వివిధ సంస్థాపనలను నిర్దింపజేయును. ప్రస్తుత మున్నట్లు ఏకరాష్ట్రమున అనేక జాతులుండుటచే మొ చెప్పబడిన విశ్వము నిర్దిష్ట నలది కాకున్నది. స్థానిక ప్రభుత్వమున విశ్వాసమైన తగినంత గలుగలేదు. రాజకీయ పరిరంభణమునకు మూల మనదగు స్వదేశభక్తి వృద్ధిగొందింపబడలేదు. ప్రస్తుతమున్న యేర్పాట్లకుల ఒక రాష్ట్రపరిపాలనమును ఆ రాష్ట్రములోని ప్రజలభావల నేర్పని అధికారుల కొప్పుజెప్పుట చేపరిపాలనా సౌష్ఠవమునకు భంగము గలుగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యస్థానమును, అధికార బలము రాష్ట్రమున నొకచోబుండు యింకొకచోట లేకుండుటయు కొన్ని జాతుల యభివృద్ధిని, పలుకబడిన తగ్గించుచున్నది. ప్రభుత్వము కష్టకరముగను, సౌష్ఠవ విరహితముగ నున్నందున గట్టచుట్టలను కొంతకాలముగా కలుపుకొని యున్నది. జాతీయనిర్మాత నూచించెను రాష్ట్ర విభాగ సంస్కరణములను గూర్చి యొచింపబడు ప్రభుత్వ ముఖ్యోద్దేశ్యగి తెలపెట్టెను. బంగాళదేశ విభజనము, తూర్పు బంగాళము నకు ఆస్సామును జేర్చుట, బీహారు ఒరిస్సాలను జంటచేయుట మున్నగునవి రాజకీయ పరిణామమున ప్రభుత్వ ముఖ్యోద్దేశ్యగి గల లోపములకు దెలిపెట్టెగలవు. 1902 వ సం॥మున కక్షకు ప్రభువు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ విభాగమును, రాష్ట్రవిభాగమును మున్ముందు అవసరముగ నివారించదగినవనియు ఆసమగ్యల పరిష్కారమును యొచించుచున్నామనియు వ్రాసిరి. మొట్టమొదట హార్డింజి ప్రభువు ప్రభుత్వమున ఈ సమస్యలకు సమాధానము గనిపెట్టి బంగాళీభాష మాట్లాడు భాగముల నన్నిటి నొక రాష్ట్రముగను, హిందీ మాట్లాడు భాగముల నికొక రాష్ట్రముగాను చేసిరి. అప్పటికి దేశమున కంతటికిని వర్తింపదగిన సంస్కరణమును ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించి యుండవలెనని, బీహారు ఒరిస్సాలు కలిపి ఒకరాష్ట్రముగా చేయబడెను. తప్పు పూర్తిగా ప్రభుత్వమువారిదే కాదు. ప్రభాభిప్రాయమింకను ఏర్పడలేదు. భారత జాతీయ నిర్మాణవిధానముగాన, స్వపరిపాలనా నిర్మాణ విధానముగాని నిర్ణయింపబడలేదు. భాషాప్రాముఖ్యమును, స్థానప్రాముఖ్యమును గమనింపబడిన వెళకనే యని బయలు పడసాగినవి. బంగాళరాష్ట్ర విభాగములనుగల్గిన చెనుగులను బోగొట్టుటకు బంగాళీదేశము నంతటిని కలిపి నేయవలెనని రాజకీయప్రముఖులు నిశ్చయించియుండిరి. కలిగినకష్టములనుగూర్చి ఆక్షేపక తితివార్తలు విశేషముగా కురియుచుండగా, ఆ గండగోళములో రాష్ట్రపునర్నిర్మాణమును దాని నెవ్వరును పూర్ణదృష్టితో చూడలేదు. బీహారును చేరుచేసినది విద్యాది విషయము లందభివృద్ధికేగాని అంతట కర్తంపదగు విధానము నేర్పటముటకు గాదు. బీహారులను మహారాష్ట్రదేశముతో చేర్చవలెనని బీరారు జనుల కోరికపప్పున, ఇప్పటికలెనే అప్పటి ప్రజలు కనుకొనసాగిరి. ఇటీవల ఓడ్రలు, సింధీలు, కర్ణాటకుగూడ ప్రత్యేకరాష్ట్రముల కొరకుఅందోళన మారంభించిరి. భాషా ప్రయుక్త విధానమున రాష్ట్రవిభాగము కోరుచుండు ఆంధ్రోద్యమమే జాతీయసభ్యభాషాత్మిక సక్రమ ప్రయత్నము నారంభించి పరిచేయుచున్నది. (సశేషము)

అవసర రాష్ట్రమునధ

6 వ ప్రకటనము

ఇంతవఱకు టిక్కెట్ల గొనవడిన ప్రతినిధులు సభా నుండిరమునద్ద లేవటి యదయము 7 గం. నుండి కొనవచ్చును. ప్రేక్షకులును ప్రతినిధులును విశేషముగ కచ్చెదనని ఆహ్వాన సంఘమువారు విశ్వసించుచున్నాను. వారినుజులును రాబ్రాధితిలు. వారు టిక్కెట్ల గొన నవసరము లేదు. వారికి ప్రత్యేకముగ ఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

బొంబాయి క్రానికలు ధరావత్తు:—బొంబాయి ఫిఫ్త వ్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు “బొంబాయి క్రానికలు” ప్రతికా ప్రచురణమును, ముద్రాపణమునకు హార్నిము గాని య 2000 ల ధరావత్తును గట్ట గోరిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ డిసెంబరునెల 20-వ తేది

గురువారము

ఆంధ్ర మహాజన సభ నిజ్ఞాపనము.

ఆంధ్ర మహాజన సభ మాంటాగూ మంత్రి గారికి నేను విజ్ఞాపనమును సమర్పించినది. ప్రాచీన భూమి ప్రభుత్వ నిరాకరణముచే, కొంత కాలవరము జరిగినను, తుట్టతన కది ఆంధ్రుల మేలునకే పరిణమించెను. ప్రజలకు గల దృఢముగ నసమ్మతి చెలుపుచేతను, ఆంధ్రనాయకు లిందుకొరకై ప్రభుత్వసభ్యులను వలయు సందర్శించుట చేతను, ఆంధ్రోద్యమ ప్రాబల్యమును ప్రభుత్వము నారు దెలిసికొనుట కవకాశము గలిగెను. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము, ఆంధ్ర విజ్ఞాపనము ద్వారామై తగిన కట్టుదల జాపక బోవుచే, ఆంధ్రులు స్వక్రయత్నములచే నాధారపడి ఉత్సాహముతో కృషి సలిపిరి. ఆంధ్రోద్యమ ప్రతిభ యందుచే యితర యిం చెప్పవచ్చును. ప్రస్తుతము గలిగిన యుత్సాహమును జారవిడువక, గవ్యభావము జేరువరకు దానిని కార్య సిద్ధి కువయోగించెన, సభము చేయూను. ఆంధ్ర విజ్ఞాపనమును ఆంధ్రభీష్ములగు న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు చక్కపుట ప్రశంసనీయముగ నున్నది. ఆంధ్రదేశము దననెల హిందూదేశము నందు రాజకీయోద్యమమునకు సుబ్బారావు పంతులుగారు పట్టుకొమ్మయై నిలిచి పనిచేసిరి. స్థానిక శాసన నిర్మాణ సభయందును, ప్రామాణ్య శాసన నిర్మాణ సభయందును, ప్రజా ప్రతినిధిగ సలిపిన కృషికి నారు ప్రశంసకృతకు జాత్రులయిరి. దేశీయమహాజనసభకు కార్యదర్శక నుండి యితవరకును ఏకదీక్షతో జనించేయుచున్నారు. ఆంధ్రమహాజనసభకధ్యక్షులగుటయేగాక, ఆంధ్రమహాజనసభా విజ్ఞాపననిరాకరణముచే గలిగిన ఆశాభంగమును బోగొట్టుటకు సయితము తమకేర్పరి వినియోగించి, విజయము బడసిరి. ఆంధ్రదేశమందన్ని భాగములనుండియు రాంబాబాపు సభ్యులు విచ్చేసిరి. సభ్యులలో కొరి ఆంధ్రప్రముఖులలో నొకరగు చింతా శేషయ్యగారును, ఆంధ్రోద్యమమునకు గల విశాలభావము గనుబడిచుచున్నది. మహమ్మదీయులును, ఆంధ్రభాషాకోవిదులు నగు ఉమ్మెలీషా కటగారు సభ్యులలో నొకరుగ నుండిరి. దక్షిణ, పశ్చిమ, ఉత్తర, మధ్యాంధ్రదేశములకు రాయబారియైన ప్రతిభద్యముండెను.

ఆంధ్రోద్యమము శాఖోద్యమ మని తలచువారలకు ఆంధ్రమహాజన సభవారు సమర్పించిన విజ్ఞాపనపత్రిక జదివిన సందియము లేదు. బాహుగలవు. విజ్ఞాపనలో, ఆంధ్రులు తమకు ప్రత్యేక లాభముల నొసగమని కోరలేదు. ఉద్యోగములలో ఆంధ్రులు సమరూపియునుచు, ఆలోచమును తీర్చుటకు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించలేదు. జాతీయ సాధ నిర్మాణమున కెయ్యది మూలాధారమో దానిని దేశమునకు ప్రసాదించవలయు నని కోరిరి. కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు తమ హృదయ పూర్వకముగ సంగీకారము సూచించిరి. స్వపరిపాలనమునకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభాగము ముఖ్యధార నుండి ప్రభుత్వమునకు నిజపించిరి. వంగదేశములవలె, తమ రాష్ట్రవిభాగము దీసి

నైచిన చాలునని కోరలేదు. విహార, బరిస్సానా మునలె తమ జాతులకొక ప్రత్యేక రాష్ట్ర మొసగిన తృప్తిజెందెదమని కోరలేదు. హిందూదేశమునందెల్లను, భాషాసూత్రముననుసరించి, రాష్ట్ర నిర్మాణము గావించుట యవసరమని కోరబడినది. ఆంధ్రుల కిట్టిపట్టుదల యేలనని, కొందరకు శంక పొడచువచ్చును. అందు కీ విజ్ఞాపనయే సరియగు ప్రత్యుత్తర మొసగుచున్నది.

ప్రస్తుత మమలునందున్న రాష్ట్రవిభాగ మొక సూత్రము ననుసరించి గావించబడి యుండలేదు. మహారాష్ట్రలు మూడురాష్ట్రములందు న్యాపించియున్నారు. కన్నడులు, ఓఢ్రులు వివిధ రాష్ట్రములందున్నారు ఇట్టి వివేకితపు పేర్పాటుచే స్వపరిపాలనా సౌభవమునకు భంగము కలుగు ననియు, రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణ మత్యవసరమనియు, సర్. జానుప్రాచీ, సర్. బి. పుల్లరు, హోల్లూనెను మొదలగు ప్రభుత్వాధికారులు దెలిపియుండిరి. ఇట్టి పునర్నిర్మాణము, సంయుక్తరాష్ట్ర విభావమునకు బునాది పడిదని గ్రహించవలెను. రాష్ట్రనిర్మాణాంతరము ఉపజాతీయభావము ప్రబలి, జాతీయోత్తేజమునకు దారి జూపును. వంగదేశ విభాగమును రద్దు జేసినపుడు, పరిపాలకులు భాషాప్రాబల్యము గ్రహించ గలిగిరి గాని, విశాలముగ హైందవ జాతీయసమస్యను పరిష్కరించుట కపుడుపూనుకొనలేదు. ప్రత్యేకరాష్ట్రము కొర కపుడాందోళనము సలిపిన వారలు గూడ, భారత జాత్యభివృద్ధిపై నీ సమస్య నాధారపరుపలేదు. కాని స్వార్థము వీడి, యుద్యమమును మహోన్నతాదర్శముపై నిలుపు గౌరవము ఆంధ్రులకు దక్కినది. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు దారిజూపునది రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణమే. ప్రభుత్వము ప్రజల వాంఛల దెలిసికొని, సరియగు బాధ్యత వహించుటకు, పరిపాలనము దేశభాషలలో జరుగుట యవసరము. ఆంగ్లవిద్యాధికులకును ప్రజాసామాన్యమునకు గల యంతరములపుడు సమసిపోవును. పరిపాలనము జాతీయస్వపరిపాలనముగ మారి ప్రజలసత్వరాభివృద్ధికి సహాయకారి యగును. ఇంతవరకును పరిపాలన మన్యభాషతో జరుగుచుండుటచే, పాలక పాలితులకు నొకరి దృష్టము వే రొకరికి దెలియుటలేదు. ప్రస్తుత విభావమున నున్నతోద్యోగములందు భారతీయుల నేర్పరచినను, పరిపాలనము ఆంగ్లభాషలోనే జరుగుచుండుటచే శ్వేతఅధికారవర్గము మారి, దేశీయాధికారవర్గము ప్రబలుచున్నది. అందుచే, యీ విషయమై ప్రభుత్వము వారుపేషించిన లాభముండదు. జాతీయ స్వపరిపాలనమే, ప్రభుత్వోదయ మయినయెడల, రాష్ట్ర నిర్మాణసమస్యను నేజో రేపో పరిష్కరింపక తప్పదు. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య ప్రదాన మయిన పిమ్మట ఈ విషయమై నాలోచించుట లాభకరము గాదు. దేశభాషలలోనే విద్య నేర్చి పరిపాలనము గావించుటకు, హైదరాబాదు నైజాము గారు ప్రయత్నించుచున్నారు. రాజకీయ భాషలో నవసర మున్నచో, ఉన్నత ప్రభుత్వశాఖలలో, దానిని ఉపయోగించ వచ్చును. కాని మండలపరిపాలనమున అన్యభాష వాడుటచే, ప్రజాభ్యుదయ మెన్నటికిని చేరదు. స్వపరిపాలనాసంతరము ప్రజాసామాన్యము విద్యాధికుల చేతులలో బాధనొందుచునేమో యని, అంగ్లో హైందవులు వివేకితముగ యాతురత చూపుచున్నారు. దేశభాషా ప్రాబల్య మతిశయించినచో, పట్టి భయమున కేమాత్ర మవకాశ ముండదు. ప్రజలు స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలను పోషించి

మెంపొందించ శక్తిగలవారగుదురు. అందుచే ఆంధ్రుల సందేశము మహత్తరమయినది. స్వపరిపాలనాసమస్యకు గల యంతరాగ్ధమును దెలుపుచున్నది. అట్టి మహోద్యమము జాతీయతకు భంగము గలిగించు నని నుడువుటకన్న ససత్వము వేయండబోదు. ఆకువత్సరములనుండియు, రాష్ట్ర సమస్య ఆంధ్రుల మనముల నాటుకొనియున్నది. ఒక వత్సరమునకన్న మరియొక వత్సరము క్రమవికాసము నొసగుచున్నది. ప్రథమ, ద్వితీయాంధ్ర సభలలో, ప్రజాభిప్రాయమును, ప్రబోధించుటకు తీర్మానింపబడినది. తృతీయాంధ్రసభలో, రాష్ట్రావశ్యకత యంగీకరింపబడినది. చతుర్థ, పంచమాంధ్రసభలలో, రాష్ట్ర నిర్మాణము గావించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని గోరుటకు తీర్మానింపబడినది. విజయవాడలో జరిగిన ప్రత్యేక మహాసభలో నీ తీర్మానమే బలపరుపబడినది. ఇట్టి కోర్కెను నిరాకరించుట, దేశాభివృద్ధికి శ్రేయోదాయకము గాదు. సంయుక్త రాజ్యాంగ విభావమును కాంగ్రెసు నాయకులంగీకరించిరి. మాంటాగూగారు రంగీకరించిరి. ఆంగ్లరాజ్యాంగ వేత్త లిట్టి యభిప్రాయమునే వెలిబుచ్చిరి. ఆంధ్రోద్యమ మియాదర్శ మెటుల కార్యాచరణలోనికి వచ్చుట సాధ్యమో, ఆ విషయమై దృక్పథదర్శనము గావించినది. అందుచే, రాష్ట్రనిర్మాణ సమస్య గూర్చి మాంటాగూగారు దూరదృష్టితో నాలోచించి, ప్రజాశయముల సంతృప్తి పరుగు గోరుచున్నారు.

ఆంధ్రులు ప్రభుత్వమువారి యెదుట తమ సందేశము దెలుపగలిగిరి. కలకత్తాలో జరుగనున్న దేశీయమహాజనసభలో, రాష్ట్రవిభావమును స్వపరిపాలనా విభావమున జేర్పించుట కింతలనుంచి యెనను ప్రయత్నించవలెను. కాంగ్రెసు సంస్కరణములు పునర్నిమగ్నమునకు దీసికొని రాబడును. అపుడు మన యాశయముల గూర్చి గూడ దెలుప వలయును. లోకమాన్య తిలకు, గాంధీ, బిసెంలు, వివేకచంద్రపాలు, మాధవ రావు మొదలగు నాయకులు, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమున కనుకూలు రయియున్నారు. వారితో సంప్రతించి, సానుభూతి బడయవలెను. అన్యరాష్ట్రీయులనేకు లీ విషయమై, యామోద మిదివరకే తెలిపియున్నారు. వారందరితోడూ టుతో, ఆంధ్రులు తమ మనోభీష్టము బడయుటకై, పట్టుదలతో కృషిసలుప హెచ్చరించుచున్నారు.

ప్రతికూల రాయబారములు.

మద్రాసు రాజధాని ఏదియోవిధమున ప్రసిద్ధిపొందుచుండును. స్వపరిపాలనోద్యమమునకు ప్రధానస్థాన మని ప్రసిద్ధిగాంచిన యీ రాజధాని యందు ప్రతికూలవిజ్ఞాపనలే అధికముగ సమర్పింపబడెను. ఇందుకు కారణము అనుకూల విజ్ఞాపనల నిరాకరణమే యని, ఎల్లరకును దెలిసిన విషయమే. బ్రాహ్మణేతర సంఘములలో ప్రాముఖ్య మగు ఆర్యవైశ్య విశ్వబ్రాహ్మణ సంఘములకు నిరాదరణ గలిగెను. కాంగ్రెసు సంస్కరణముల నామోదించిన దేశీయైక్ ప్రాహ్మణేతరసంఘమునకును, ఆంధ్రమహాజన సభకును ఎటు లెటులో యంగీకారము కలిగెను. దేశీయైక్ ఆంధ్రబ్రాహ్మణేతర సభకుగాని, ఆంధ్ర పంచమ మహాజనసభకుగాని, కృష్ణా గోదావరిజిల్లా సంఘములకుగాని, యంగీకార మొసంగబడలేదు. ఇట్టితరీ, దేశహితము గోరు నన్ని సంఘములకును ప్రాతినిధ్యము గలుగు

వరకు, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు తమ విజ్ఞాపనమును సమర్పించక బోయినచో గౌరవ ప్రదముగ నుండెడిది. ప్రభుత్వమువారును ప్రజల యసంతృప్తి గ్రహించి, ముఖ్యసంఘముల నన్నిటికిని అంగీకార మొసగెడి వారు. అంగీకార మొసగనిచో, ప్రతికూల సంఘముల వాంఛ మాత్రమే వ్యక్తపరుపబడెడివి. అపుడు ప్రతికూల విజ్ఞాపనల స్వభావము నెక్కుడు సుబోధక మయ్యెడిది.

నిన్నటి దినము సమర్పించబడిన విజ్ఞాపనలు చాలవరకు, ప్రాతికూల్యము వహించినవే. దక్షిణ యిండియా ఉదార సంఘము వారు “వర్ణభేదము నశించనిది, స్వపరిపాలనా వ్యాప్తికొరకు ప్రయత్నములు మెల్లగ సాగుచుండవలయు”నని కోరిన నిన్నటి దినము తెలిపియుంటిమి. స్వపరిపాలనాసం తరమే, వర్ణవిభేదతీవ్రత దగ్గు నని, వీరు గ్రహించక బోవుట శోచనీయము. ఈ సంఘము వారు వర్ణ విభేదము బోగొట్టుట కింతవర కేయే ప్రయత్నముల గావించిరో, యికముం దీసంస్కరణమునకై ఎట్టి కార్యక్రమ మవలంబించ దలచిరో వినగోరు చున్నారము. మద్రాసు ద్రావిడ సంఘము వారు వేరొక విజ్ఞాపనము సమర్పించిరి. వీరి విజ్ఞాపన మున ఈ క్రింది వాక్యము గాన్పించు చున్నది. “భువేంద్రనాథ బాసుగారి వివాహ సంస్కరణ శాసన మంగీకరింప బడకుండ, బాహ్యాధికార వర్గము వారే యధ్యక్షుడైరి.” రావుబహదూరు త్యాగరాయ శెట్టిగారును, దివానుబహదూరు రాజ రత్నంమొదలియారు గారును మొదలగు బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులే బాసుగారి సంస్కరణ శాసనము వలదనిరి. సంఘసంస్కరణముల కొరకు తమ సర్వస్వమును ధారబోసిరి బ్రాహ్మణులగు వీరేశలింగం పంతులు గారే గదా. వంగ దేశముడు సంస్కరణముల కొరకు బాటు పడి ప్రఖ్యాతి వహించిన రాజారామమోహన రాయలు, ఈ శ్వర చంద్ర విద్యా సాగరులు బ్రాహ్మణులే గద! బొంబాయి రాజధాని యందలి పండిత విష్ణుశాస్త్రి, రెండీ, భండార్కారు, సింధి మొదలగు యోధులు బ్రాహ్మణులే గద! మంగుళూరునందు నిన్నుజాత్యుద్ధరణము నకై కృషిపలుపుచున్న రంగరావుగారే వర్ణము వారు? సంస్కరణోద్యమములందు ప్రాముఖ్యత వహించిన ఆర్యసమాజమతోద్ధారకులగు దయానంద సరస్వతీ స్వామిలవారు బ్రాహ్మణులుగారా? ఇంతయేల, బాసుగారి శాసనమును విశేషముగ సమర్థించి వ్రాసినది సర్. పి. సి. చటర్జీ యను బ్రాహ్మణ ప్రముఖులే. చెన్నపురిలో యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు బాసుగారి చట్టమును సమర్థించుచు అనేక యుపన్యాసముల నొసగిరి. అందుచే, బ్రాహ్మణులపై సన్మానానందలజ్జేసి ప్రభుత్వము వారి యెదుట నుడువుట యశ్రుశ్రము. గౌరవనీయులగు శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు రజస్వలానంతర వివాహ శాసనమును ప్రవేశపెట్టినపుడు, అసమృతి దెలపు సభలో బ్రాహ్మణేతరులగు ఏ. సి. పార్థసారథినాయుడు గారు పాల్గొనిరి. అందుచే, నొక సంఘము వారినే సంస్కార విముఖులుగ నూచించుట సత్యమునకు విరుద్ధము. బాసుగారి నిట్టి వాక్యములచే, యీ సంఘము వారు సంతోష చెట్టదలచిరి గాబోలు! బ్రాహ్మణేతర సంఘముల విజ్ఞాపనమును, రావు బహదూర్ వేంకటరత్నము నాయుడుగారు జదివిరి. ఉద్యోగముల కొరకై నింత పట్టుదల జూపుటకు గౌరవము వీ రీరితిన నుడివిరి.

“హిందూదేశమున, ప్రభుత్వోద్యోగమువరి పాలనానుభవము నొసగుటయే గాక, అధికారమును పలుకుబడిని ప్రసాదించును. ఇట్టిసితి యితర దేశముల గాన్పించదు.”

నాయుడుగారు నూచించు పలుకుబడియు ప్రతిభయు నానాటికి దగ్గుచున్నవి. పూర్వమువలె, ఉద్యోగములపై విద్యార్థికుల లంతముక్తువ జూపుట లేదు. పరిశ్రామిక విద్య యభివృద్ధి యైనచో, ఉద్యోగాకర్షణ చాలవరకు దగ్గును. పరిశ్రమల యంగును, వివిధవృత్తులయందును పేర్గాంచిన బ్రాహ్మణేతర సాంఘికుల తిరిగి పరాధీనవృత్తికి పురికొల్పుట లాభకరము గాదు. భారతీయు లెల్లరును ప్రస్తుతవిద్యావిధానమున మార్పు గావించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. ఆది ద్రావిడ మహాజనసభ వారు, స్వపరిపాలన మొసగబడకుండ, తమ ఒంటిలో రక్తమున్నంతవరకు సోరాడెదమని ప్రచురించిరి. ఈ వ్రాతకు కారకులగువారి బుద్ధి చాకచక్యము ప్రశంసార్హమే! ఇట్టి యభిప్రాయముల దెలుపు సంఘ విజ్ఞాపన మంగీకరింపబడి, అభివృద్ధి కనుకూలురగు ఆది ఆంధ్రుల విజ్ఞాపనము నిరాకరింపబడుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది!

రాజధాని మహమ్మదీయసంఘ మొకటి మాత్రము కాంగ్రెసు సంస్కరణముల నామోదించినది. ఇటీవల నేర్పడిన ఇస్లామియా సంఘమును, ముత్యాలపేట అంజమాను సంఘమును ప్రతికూల బ్రాహ్మణేతర సంఘములను మించినవి. బ్రాహ్మణేతర సంఘములు కొన్ని శాఖల పయిన నయినను ప్రజాధికార మవసరమని దెలిపినవి. కాని యీ సంఘములు మాత్రము ప్రజలకు ఎట్టి స్వపరిపాలనాధికార మొసగుటకును సమృద్ధింపలేదు. ఒక్క సంఘమే నాలుగయిదుసంఘములుగ నవతరించి, ప్రాతికూల్యము దెలిపెను. కాని మాంటాగుగారి ధూరదృష్టిచే, నీ విజ్ఞాపనలకును దేశీయాశయములకును ఏమాత్రము సంబంధము గలదో గ్రహించగలరని మానమృకము.

మద్రాసు రాజధానిసంఘము

ఈ సంఘమువారి సాంవత్సరికసభ నేడు జరిగెను. అధ్యక్షులును గౌరవనీయులగు నవాబు మీరు అసలు ఆలీఖానుగారి యుపన్యాసము మహమ్మదీయాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచుచున్నది. తాను మతమున మహమ్మదీయ మతాభిమాని ననియు, దేశోపయములలో తాము ప్రథమమున భారతీయునిగ భావించికొనెద మనియు, అందుచే రాజకీయ విషయములలో నితరసంఘములతో తోడ్పడెదమనియు, వీరు నుడివిరి. కాంగ్రెసు విధానమునకు తమ సంపూర్ణమోదము దెలిపి, స్వపరిపాలనమునకు ప్రథమ సోపానముగ నొసగు సంస్కరణములు ప్రజలకుత్యాహ జనకములుగ నుండుట యవసరమనిరి. వీరి నాయకత్వముక్రింద మహమ్మదీయులు దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడెదరుగాక!

పేగు నిబంధనలు

ప్రస్తుత మమలుబో నున్న పేగు నిబంధనలు లాభకరము గావని, మండలాధికారు లనేకులు ప్రభుత్వమునకు దెలిపిరి. రైలు ప్రయాణికుల కన్న, కాలిప్రయాణము జేయువారే రోగమును వ్యాపించుటకు దోడ్పడుటచే, నొకరిపై నిర్బంధములుండి, వేరొకరి కెక్కి నిర్బంధములు లేక బోవుటచే ఎట్టిలాభ ముండదని, మండలాధికారులు అభిప్రాయమొసగిరి. అయినను ఇంకొక వత్సరము వరకు ప్రస్తుత విధానము ననుసరించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

మాంటాగుగారు; తంత్రీవార్తలు

ఈ క్రిందివార్తలు మాంటాగుగారికి క్రిందవివరించిన అంశముల నుదహరించు తంత్రీవార్తల నంపిరి.

- (1) కామూరి సీతారామదాసుగారు, వడ్లపన్నాడు; బందరుతాలూకా.—“వడ్లపన్నాడు వాస్తవ్యులు కాంగ్రెసు సంస్కరణముల బలపరచుచున్నారు. దేశభాషలను బట్టి రాష్ట్రవిభజనమును, ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యమును వాంఛించుచున్నారు”
- (2) కామూరి వేంకటచలపతిగారు; నందమూరు; బందరుతాలూకా.—“నందమూరు వాస్తవ్యులు కాంగ్రెసుసంస్కరణముల బలపరచుచున్నారు. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమును, దేశభాషలనుబట్టి రాష్ట్రవిభజనమును వాంఛించుచున్నారు.”
- (3) కూరాడ వేంకటచలముగారు; కూరాడా; గుడివాడ తాలూకా.—“కూరాడజనలు కాంగ్రెసుసంస్కరణముల బలపరచుచున్నారు. దేశభాషలనుబట్టి రాష్ట్రవిభజనమును, ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమును గోరుచున్నారు. ఆంధ్రుల సంచేశము అన్యాయముగ తిరస్కరింపబడినది.”
- (4) విన్నకోట వేంకటగూర్జనారాయణగారు; విన్నకోట; గుడివాడ తాలూకా.—“విన్నకోటవాస్తవ్యులు వృద్ధ యౌవర్యముగ కాంగ్రెసుసంస్కరణముల బలపరచుచున్నారు. దేశభాషలను బట్టి రాష్ట్రవిభజనమును గోరుచున్నారు. ఆంధ్రులసంచేశము తిరస్కరింపబడుటను ఆశాభంగులైరి.”
- (5) కోనూరి నాగభూషణముగారు; కోనూరు; దివి తాలూకా.—“కోనూరి జనలు వృద్ధయౌవర్యముగ కాంగ్రెసుసంస్కరణముల నీయగోరుచున్నారు. దేశభాషలనుబట్టి రాష్ట్రవిభజనమును వాంఛించుచున్నారు. ఆంధ్రుల సంచేశమును తిరస్కరించుట అన్యాయము.”
- (6) శివలంక శంభులింగముగారు; ఎలమట్టు; గుడివాడ తాలూకా.—“ఎలమట్టు గ్రామస్థులు కాంగ్రెసు సంస్కరణముల దృఢపరచుచున్నారు. దేశభాషలనుబట్టి రాష్ట్రవిభజనమును, ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యమును వాంఛించుచున్నారు. ఆంధ్రులసంచేశమును తిరస్కరించుట అన్యాయము.”
- (7) మండల పూర్ణయ్యగారు; పసుపట్టు; గుడివాడ తాలూకా.—“పసుపట్టు గ్రామస్థులు వృద్ధయౌవర్యముగ కాంగ్రెసు ప్రజాతికను బలపరచుచున్నారు. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమును, దేశభాషలనుబట్టి రాష్ట్ర విభజనమును వాంఛించుచున్నారు. ఆంధ్రులసంచేశమును తిరస్కరించుట అన్యాయము.”
- (8) వైదలూడి పున్నయ్యగారు; పెనరపల్లి; గుడివాడ తాలూకా.—“పెనరపల్లి గ్రామస్థులు కాంగ్రెసు సంస్కరణముల బలపరచుచున్నారు. దేశభాషలనుబట్టి రాష్ట్రవిభజనమును గూడ గోరుచున్నారు. ఆంధ్రుల సంచేశమును నిరాకరించుట అన్యాయము.”
- (9) “కృష్ణజిల్లా విశ్వబ్రాహ్మణులు ఏలూరులో నొక సభజేసి మీకు సంతోషపూర్వక స్వాగతము నొసగుచున్నారు. కాంగ్రెసు-తీరుసంస్కరణముల మెసగుట మూలమున మీయొగవనము చిరస్మృతీయము గాగలదని నమ్ముచున్నారు. మదరాసు దొరతనమువారు విశ్వబ్రాహ్మణుల సంచేశమును నిరాకరించినందులకు దృఢమైన ఆసమ్మతిని తెలుపుచున్నారు. వారి సత్వములను చరియెక్కువను గోరియుండలేదు. వెంటనే మీరు ప్రవేశము గలిగించుకొని వారి సంచేశమును గైకొందురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నారు. — చెల్లూరు చిరంజీవిగారు. “అశ్చక్షుః.”

సంగీతసభ, ట్రిప్లికేరు:—ఈ నెల 22 క తేది శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కే వేంకటాచలశెట్టి వీధినుండలి 1 క నంబరు గృహమును, మైసూరు సంస్థాన విద్వాంసులగు వైదికశిఖామణి శేషన్నగారు వీణవాద్యము గావించెదరు.

ఉపన్యాసము:—రే పుడయమున 7 గంటలకు యశ్రీ. కోపలై నామమంతరావు పంతులు ఎం. ఏ. బి. యల్ గారు నెం. 59 రు, ఆఫీసు వేంకటాచల మొదలి వీధి, తిరువళ్ళిక్కే, ఇంటియం దాంధ్ర విద్యార్థుల కొక ఉపన్యాస మొసంగెదరు. మ॥ శ్రీ. డాక్టరు, బి. పట్టాభి సీతారాయయ్య పంతులు బి. ఏ. బి. సి. ఎం. గౌరవ్యులక వహించెదరు. ఆంధ్ర విద్యార్థు లందఱును దయచేయ ప్రార్థింతు.

ఆంధ్ర మహాజననభ.

విజ్ఞాపన నిరసనము.

(ఏంజమూరి భావనాచార్యులు గారు)

“తల్లెడదానా! తల్లెడదానా!! ఆంధ్రమహాజననభా విజ్ఞాపనము నిరాకరింప బడినది. ఆంధ్రులెల్లరు ప్రతి గ్రామము నందును స్థల గావించి తమ దృఢమును నడవ్వలెని మారటా గూఢారికి తమ తమ ఆంధ్రుల నలన దెలిసి కార్యకర్తల పద యుట నుచును. ఇట్టి తరుణము తిరిగి లభించుట దుర్లభము.” అను గంభీర వాక్కులను ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించుచు నాంధ్ర ప్రతిభ చేయుచున్న ప్రభుత్వ కాల మేధునిగ్లమే యాంధ్రుల ప్రయత్న మంశకర్షణద్రవ్యంబు మేల్కొలుపుచేతుండ, దుఃఖముచే ననోవాకావ్యములందు జొరబెట్టుచు గలిగిన నావంటి యనాధులెల్లరు ప్రాధాన్యము నంత ప్రయోజనముండునా యని నిర్ణయమును పొందుచున్న వాడననునకు, నా చేతనయిన దేశసేవయు నుద్దేశమునను ప్రేరేపించుటచే చిన్నపనిగేయ నుచుకట్టివాడను.

కొలదికాలము క్రిందటి నిర్బంధనాశిక్షలన్న నేమి కొందరధికారుల దుండగములకల్ల నేమి దేశమందకాంతి సమ ద్రవ్యంకములనలె పొంది పోయియుండ, అశాంతివాసి కాం తిని నెలకొల్పు నుచుకట్టికా మాటాగూర్చు నుంట్రిగా నీ దేశ మునకు నయచేసినది?

నాం రాకవలయును కొన్ని నిర్బంధ నివాసశిక్షలు రద్దు చేయవలయునని, వారికర్హమందు కాలములో జరగా ల్లివాడునులగు సమగ్రముగ దెలిసికొనుటకు కాంతి యవ సరముని రాజప్రతినిధిగా లేమి దేశ ప్రముఖు లేమి యభి ప్రాయము నిచ్చుటచేతను అశాంతి కారణము లన్నియు తొలగింపబడును చేతమందు, రాజ్యాధిక కాంతి నెలకొల్పు బడినది.

ఈయుద్దేశముతోనే వారి రాకముందుగ జనసామ్యము నకు తెలియ నియ్యలేదు. గతవర్షము చీటికి మాటికి పట్టణముల యాదరచ్చివచ్చుట చేయుచుండెడి పటాటోపము అనాన క్యక ద్రవ్య వాణిజ్యము ఈయనానియును ఒకమమై చేయుటకు టలేదు. దిల్లీలోను కలకత్తాలోనూ విజ్ఞాపనము లందుకొనుట లో వారు గనబరచిన కాంతియు ప్రజాసామ్యమునకు గంపె డంతయాశను నెలకొల్పిందికాని, వారి చెప్పట్టుకొని ప్రవేశ ము మాత్రము వెనుకటి కాంతికి చింగకారియగుటయే గాక నూతనమున నకాలికి కాంతిమగుట మిగుల దుఃఖకరము. కాంగ్రెసులీగులవారి విధానమునకు వ్యతిరేకమునన లిచ్చు, తుక్కగ్రామములకలె నిన్ను పుట్టి రేపు నశించు, స్వల్ప సభల విజ్ఞాపనము లంగీకరించి, ఆంధ్రమహాసభ వంటి ప్రముఖమున సభల విజ్ఞాపనములని నిరాకరించుటకు కారణభూతు లెవ్వరో వారే యీ యాశాంతికి నుత్తరవాదులు గాకపోరు. చుద్రాగు రాజధాని అసోసియేషనువారి విజ్ఞాపనము మొదట నిరాక రింపబడినది కాని నీటినల నంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది అదియు సంపాదకమే. దానికి శతకొరింకర శతకవిశ్వగాదు మొదలగు బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు సహకారులయి యుండ వలెను.

“మాకుమి చెండు కోట్ల జన సంఖ్యగల యీ యాంధ్ర పురులలో నేని విమనముచే ప్రయత్నించుచారు లేక పోయి రా?” “అట్లు ప్రయత్నించుచు నిభులై రా?” అను సంక్షేప ములు నామ్రము కలకత్తాలోను. ఆంధ్ర భీష్మ న్యాయపతి నుబ్బగావు, ఆంధ్ర నోక్లె రామచంద్రరావు, మానసిక శర్మ మొదలగు ప్రముఖుల యభి ప్రాయము లింతవర కేల వెల్లడి కాలేకా తెలియదు. ఆంధ్రపత్రిక హెచ్చరిక యంతవర కర జ్యోతిరదముగ నున్నది.

ఆంధ్రుల విజ్ఞాపనము నిరాకరింప బడినదనెడి కళంక ము ను మనము తొలగించు కొనిన గాని మనము తలచుచున్న తిరుగుటకే వీలులేదు. ఆంధ్రులు వాక్కులుకాని క్రియాశూన్యులు కా రనెడి యభిప్రాయ మనకు మాయమిచ్చుగా నుండును. ఈ పరాధవమునండి వి ముక్తుల నయి తిరిగి మన ప్రతిభ లోకమునకు వెల్లడిచేయు వరకు మనకు అన్నమి రుచింపనూడదు, నిదుర పట్టనూడదు. అదియే మన యాతురతకు నూతనము. “ఆంధ్రుల విజ్ఞాపనము నంగీకరింపక తప్పదు.” అను నభిప్రాయము మాటాగూర్చి గారి కేమి వారి యుపదేశకుల కేమి తోచువరకు మనము బహిరంగ లేఖలు తంత్రవాదము వర్షమువలె వదిలిపించుచుండవలెను.

ప్రతిగ్రామముందును సభలు జరిపి మన యసమృద్ధిని గనుపొ చుచు తంత్రసమాచారముల బంపకలెను. ఒక్కొక్క గ్రామము నుండి పదులు నూరులు చేసి సంఖ్యగల తంత్రసమాచారము లంపబడవలయును. బ్రాహ్మణులు తంత్రములు వైశ్యులు కూడ్రులు క్రిస్తవులు మహమ్మదీయులు వీరు వారసు ధేద ము లేక తంత్రసమాచారముల గురిపింపవలయును. తంత్రికా ర్యాలను నులకు దొపిరించుచు కాలయిన లేనంత పని కల్పింప వలెను. మన యసమృద్ధిని తెల్పు తంత్ర సమా చారములు కట్టలు కట్టలుగా గుట్టలు గుట్టలుగ మాంబాగూర్చి గారి నుండు కలవడతలెం. అప్పుడైతే వారు నునులుకా గా? కాకపోరు. ఎన్నటికి కాకపోయి. ఒక నేళక-రేని మన తంత్ర సమాచారములు మన యసమృద్ధి లేఖలు చేయువని విజ్ఞాపన కలన చేయుగలిగిన పనికంటె మేముతలు ఫలకారియగును. మన కోర్కెలు తెల్లరుగను. మన కార్యకీర్తులనున్నును. మన జాంధ్ర లీడరులు. మమిచ్చుతంత్రసమాచారముల కల్లనే మన యాశయములు తెలియవలయును. ఈ క్రింద నుగహరించిన ప్రకారము కొంచెము మార్పులతో తంత్ర సమాచారములు పంపవలెను:

“కాంగ్రెసు సభ వారి విధానము నంగీకరించుచు, భాషాప్రముక్త రాష్ట్రము నెలకొల్పవలెనని యభిప్రాయ మియ్య దలంచిన ఆంధ్రజాతి సమగ్రవారి విజ్ఞాపనమును నిరాక రించినందుకల్ల ఆంధ్రజాతియుతో సంక్షోభము కలిగినవరయు దారి నంగీకరించుట యవసరమనియు ఈ సభవారు మేలుకెక్ కెరి ఫర్ ఇండియా వారిని కోరుచున్నాను.”

II

ఇటీవల ఆంధ్ర పత్రికలో ప్రచురింపబడిన ప్రధాన వ్యాసములు ఆంధ్రుల పులకాంకితుల కేసి యు చునవచ్చును. మన ప్రతిభాత్మను నుడిగినట్లు నిరాకరణముకల్ల గలిగెడి వర్ష మా వంతయులేదు. ఆంధ్రోద్యమము ఏమూత్రమువై వాధారపడియు న్నెదో, అయ్యో ఈపాలవిశ్వమున కంతకు వర్తింపజేసి ప్రభువ సిద్ధాంతము. ఈసిద్ధాంతము నిరాకరించిన బుద్ధి నుంతుని మాంపు డని చెప్పబడుట వీలులేదు. ఆతడు మానవేతరుడే. ఏకగర్భ జనితులు సోదరులు గాని చెప్పబడు యెట్టివిజ్ఞానమో, ఆంధ్రో ద్యమ తల్లిదండ్రులు నిరసించుటయు అట్టిదియే. అట్టి బుద్ధి నుంతు లు విద్యార్థులలోనుండిన వారినిజూచి జాలివేయదలచినదే.

మన యుద్యమములలో కొన్నిటియందు నెక్కసపోవుట కు మన నాయకులయందు వ్యక్తిత్వము లేవందువలన యని చెప్పవచ్చును. మనమొక యు దా రోస్ట్ర భావ ము ఇత రులయెడ జూపినను, అది గ్రహించుచారు లేదు. కావున, మనము మనబలమును జూపి, మనలను నిరసనభావముతో కాచెడివారిని స్పృహకు తెచ్చి, వారికల్ల గౌరవము పొంద వలెను. న్యూఇండియా, రాజధానిసంఘమునకు పలువిధముల పాయపడుచున్నది. కాణణ మేమి? నాగు లేనిది తమ ఆట లు సాగరనియేకా! న్యూ ఇండియా కోరికలులే మనము సంపూర్ణ స్వరాజ్యము కోరుచున్నాము. అది మనవిశ్వసము. ఒకరికొంతు ధేముటలేదు కాబట్టి మనము వారికి పాదు గుటకన్న మన స్వప్రయత్నములేత మన యాంధ్రజాతీయందు మన యాశయములను వ్యాపింపజేసి, వానిని మన నాయకుల ద్వారా ప్రభుత్వమున కెంతు పొందుట మంచిది. ఇట్టివిధి యఖ్య మైనభావము ఆంగ్లదైనికప్రతిక లేకపోవుటయే. మనము, మన నాయకులు తాత్కాలిక గౌరవమును జూచుకొనుటయు వ్యక్తిత్వము గనబరచక అతి జాగ్రూకతతో మెలంగ ప్రయ త్నించుటయు కారణములు. ఆంధ్రరాష్ట్ర సమగ్ర కాంగ్రె సునందు చచ్చకు రాకపోవుటకు, విజ్ఞాపన లందు నిరసంపబడక పోవుటకు మనవారి యుపేక్షాభావమే కారణము. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కుమిటిగారు నిరసన భావముచూపినప్పుడు, ఆకమిటి లో ఆంధ్రులనుని పేరు పెట్టుకొని యుండుటసిగ్గుచేటు. అంతి కంటె హీనమైన సంగతి చుకొందుండవలెను. ఏయుద్యమము నకై తాము చనోవాకావ్యము కర్మలచేత కృషి సున్ను చుండిరో, ఏయుద్యమము యొక్క పను నిర్ధాంతమును తాము శిరసా వహించిరో, ఏయుద్యమమునకై తాము ఆంధ్రుల నుని చెప్పకొని, రి, రి సభ్యులులందు మేలకు పేరు ఖర్చుచేయుచుండిరో, అట్టి పరమోన్నతమైన యుద్యమము తమ సమాన సభ్యులచే నిరాకరింపబడి నప్పుడు ఆసభయందు పేరు పెట్టుకొని యుండుట లజ్జాకరము. అట్లుండినయెడల వారు ఆంధ్రోద్యమమునందు నిశ్వాసము గలవారుగ నెంచ వీలులేదు. ఇది సామాన్య విషయముకాదు. నిర్లక్ష్యముతో కాచుటకు వీలులేదు. ఆంధ్రులు దీనికైకదా తమ సర్వస్వ మును అర్పింప సమకట్టిరి. ఇదియేకదా వారి పరమావధి. అట్టి

తరి తమ వ్యక్తిత్వమును చాటుట ధర్మముకాదా? అనవరము కాదా, విద్యాగ్రహము ఆలోచింపవలెను. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటి నునకు పరిభ్రమముచేసినది. ఇదియే మొదటిపర్యాయము కాదు. కాబట్టి మన నాయకులు వ్యక్తిత్వము గలవారే అయిన సత్తుమున, ఆంధ్రులయొక్క గౌరవమును కాపాడవలెను. ఈ సమగ్ర ఆంధ్రులెల్లరు పరిష్కరింపవలెను. మన నాయకులు తాము గొప్పగాజేయు నిపుణులమని తలచుకొనుటయే ఇంత దుర్లభి యనకు పట్టుటకు కారణము. క్రిందటి శనివారమునాగు జరుపబడవలసిన సభ వీల జరుపబడలేదు? ప్రభుత్వమువారు మన విజ్ఞాపనను గైకొందురుగాక, మాటలు నిశ్శబ్దించి మోస పోయిన తరుణము లనేకములుండ, అనమానముతో చెప్పిన మాటను నిశ్శబ్దించి సభ జరుపుకుండుట కార్యపరత్వమని పించు కొనవలెను.

ఆంధ్రుల మోక్షము, ఆంధ్రులయందే గలదుగాని, వ్యక్త లయంగులేదు. ఆంధ్రోద్యమము దిగ్విజయము చెందితిరును. జయం, జయం, జయం...ఒక యాంధ్రుడు.

III

ఈనెల 17 వ తేదీ రాత్రి సుమారు ౮ గంటలకు కవు తరము గ్రామములో కామారీ వేంకటాచార్యుగారి యాజ మాన్యము క్రింద జరిగిన పురజనసభలో ఈక్రింది తీర్మానములు ఆమోదింపబడెను:—(1) ఆంధ్రమహాజననభ, ఆంధ్రయందల బ్రాహ్మణేతరసభ, కృష్ణాజిల్లా సంఘము నున్నగు స్వరా జ్యాధికారుల వారుల విజ్ఞప్తులను మాంబాగు మహామంత్రివరు నకు సమర్పించుటకు మదరాసు గవర్నరు మెంటువారు అనకా త్తము కలిగించినందున కీ పురజనసభవారు తమవ గలిగిన గొప్ప యాభాగమును ఆసంస్కృతిని ఇందుముముగా తెలియవర చుచు ఈ యన్యాయము నిష్కర్షణ మంబాగుగారు వెంటనే వ్యసముగా సవరించి నిజమైన ప్రజాభిప్రాయమును తెలిసి కొని దేశీయులకు సంతుష్టి కలిగించురు గాక యని కోరుచున్నాను. (2) కాంగ్రెసు లీగుస్మియు నామో దించుచు బ్రిటిషు సార్ల మెంటులో నీదేశీయులకు న్యాయమైన ప్రజాప్రాతినిధ్యము నొసంగి భాషాప్రముక్త సిద్ధాంతముమీద నీదేశ రాష్ట్రీయలను పునర్విభజనచేసి ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును దేశభాషాపరిపాలనా విధానమును ఒకంగుడని యాసభవారు మాంబాగు గారిని వేడుకొనుచున్నారు.—ఉప- చే. వేం.నరసింహ ము గారు. ఆమా:—వడ్డయ్యపి రంగయ్య.

IV

ఈనెల 18-వ తేదీ యువయుము 18 య్యారు పౌర మహాజనులు భాండాగార భవనమున హాడి యాదిగున తీర్మాన మునుచేసి రాజప్రతినిధి గారికిని మంత్రి గారికిని తంత్రసంఘి:—

“నియమితదినముగడచి యేర్పడిన వ్యక్త లేకసంఘములకు సంగతము విజ్ఞప్తులకనకాతము నెసగి దేశాతంతరములగున నేక విజ్ఞప్తులను నిరాకరించిన మదరాసుకోరతమువారి చర్యకు అసమృద్ధిని తెలుపుచు; అన్ని విజ్ఞాపికల కనకాత మొసంగిన, ఆంగ్ల భారత భూముల భాషములను కాపాడుటకు ఇండియా సంఘిగారు గావించిన ప్రయోజనము ఫలంతముగను జయప్ర దముగను నెరవేరుచి విన్నవించుచున్నాము”

V

చీమకు ర్తిలో ఈ నెల 15-వ తేదీని పురజనులసభ జరి గినది. ఈ క్రింది తీర్మానములు తీర్మానింపబడినవి:— (1) మాంబేగూర్చి గారికి స్వాగతముచ్చును కాంగ్రెసులీగు సంస్క రణము లంగీకరించితి మనియ, మొకతాలీ మహమ్మదాలీ గార్లను ఇతర రాజకీయ నిష్పంధితులను విడుదల చేయవలయు ననియు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు. (2) ఆంధ్రస్థాయి సంఘమునకును మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషనునకును కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణములను అంగీకరించిన మరొన్ని సంఘములకును మాంబేగూర్చి గారికి విజ్ఞప్తి సమర్పించు కొనుటకు అనకాత మీయనందునకు ఈ సభవారు అప్పటిని చెందుచు అనకాత మీయ కోరుచున్నారు.—చీమకు ర్తిలో తంత్రికాన్య స్థానములేనందున తంత్రములముగా మాంబేగూర్చి గారికి తెలియజేయుటకు ఈవార్త కంగీలునకు పంపబడినది. 17 వ తేదీ ఆంధ్రస్థాయి సంఘమువారికినమదరాసు ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషన్ వారికిని విజ్ఞప్తిచ్చునట్లు గావించ బడిననని తెలిసినందున, తీర్మానములలో అందుకు సంబం ధించిన భాగమును వదలి యీ క్రింది తంత్రివార్త యుక్త బడెను.—“మాంబేగూర్చి గారికి, చీమకు ర్తి పురజనులు మీకు స్వాగత మిచ్చుచున్నారు. కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణ ముల మేరుంగీకరించితిమి. కాంగ్రెసు పక్షమునందు కొన్ని సంఘములువిజ్ఞప్తి సమర్పించుటకు అనకాతమీయనందులకు ఈసభవారు అప్పటిని చెందుచున్నారు”—ప్రతి క్రిందవాద్య.

నూజిడు తాలూకా ప్రత్యేక మహాజన సభ

(నూ ప్రత్యేక విలేఖరుని యొద్దనుండి.)

16 - 12 - 1917.

కాంగ్రెసు ముసులమీగు సంస్కరణముల నామోదముటకు, ఇండియా మంత్రిగారికి స్వాగత మొసంగుటకు నూజిడు తాలూకా గ్రామములవారు శేష తేలప్రోలులో ప్రత్యేక మహాజన సభను జరిపిరి. ఈ సభకు నూజిడు తాలూకాలోని గ్రామములనుండి అనేకులు వచ్చియుండిరి. తేలవాడనుండియు, రాయగూరు ముస్తాబానా ఏలూరుమున్నగు చుట్టూ పట్టణములనుండియు వచ్చియుండియు ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. తేలప్రోలు జమీందారుగారి యభ్యుత్సాహముతో నీలాటి సభ జయప్రథముగ జరిగెనుటలన కాంగ్రెసు సంస్కరణములపట్ల జనసాహస్యమునకు గల అభిమానము వెల్లడియగుచున్నది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు బతు జ్యోత్సల నువ్వురెడ్డిగారు వచ్చివారలకు స్వాగత మొసంగుచు స్వరాజ్యవ్యవస్థను గూర్చి ముచ్చటించుచు, ఆంగ్లము నుపయోగించి ఇండియా మంత్రిగారు బహుమతిలు బట్టియు, బాతీయ మహాసభలో మన హృదయోద్వేగమును గూర్చి ఈజిప్టులో చచ్చినవారి కారణమును బట్టియు మన హృదయము యొక్క దుఃఖమును తెలుపమచున్న దనియు, అందుచే ఆంగ్లము స్వాభివృద్ధికి మిక్కిలి పాటుపడెనగాని ప్రమాదము లేదనియు, అట్లు అభివృద్ధిలోనికి వచ్చుటకు అవసరమైన మార్గముల నాలోచించుట ప్రతిపాంక్షనుగలిగి కర్వణ్యమై యున్నదనియు మెక్కిచెప్పిరి.

పిమ్మట అగ్రాసనాధిపత్యమును కలిపించిన పేషెంట్ నూజునారాయణరాజు, బి. ఎ. గారు భవ భావార్థియైన ఉపన్యాసమును వదిలిరి. మార్చెనుగుల యెనుటికి మన ఆంగ్లము విన్నవమును బోసినవంతులై ఆంగ్ల భేతములకు గలిగిన యవకాశమును చింతిలి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును కోరుట కేవలము చెరియని ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్య మన వసరమును, దేశాభివృద్ధికి ఆటంకమునూడ ననిరి. దీనివలన భేతములలో తేలవాడలకును ప్రయోజనము, భేతము అనేక కష్టములను బోసగుటయు సంభవించుననిరి. మార్చెనుగారి రాక వలన కలిగిన అందరచే దీనిని కొందరు ఆహ్వానించుట సంభవించుననియు, దీనిని మొదలంతు నాశనముచేయుట ప్రతివానికి విధియనియు చెప్పిరి. నిమ్మల తులవారికి కేవలము విద్య చెప్పించుట చాలదనియు, విద్యకంటె వారలకు భుక్తి కావలసిన మార్గముల నాలోచించుట

VI

తెక్కిలి సంది యాక్రింది తీర్మాన ఇండియా మంత్రిగారికి పంపబడినది:—“అతిగోరవనియులగు బి. యస్. మాంటాగ్యు మంత్రిగారి ప్రముఖ కాంగ్రెసుగారికి, జడ రాసు, తెక్కిలి తాలూకా స్వరాజ్యసమితి, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘముల జాయింటుమీటింగువారు మాంటాగ్యును ప్రభుత్వగారికి చెన్నపురికి స్వాగత మొసంగుచు, చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారు ఆంధ్రప్రదేశ్ నకు ఆర్య వైద్య సభి చెన్నరాజధాని సంఘము వారి విద్యావసరములను పరిశీలించునట్లు ఖండించుచు తీర్మానము గావించి తీర్మానార్థ నంపిరి. —టుంకాల సాంబమూర్తి, సభాధ్యక్షుడు.

VII

కృష్ణాజిల్లా భీమవరము తాలూకా ఇండియాగ్రామ ముపాముల సుమాను లెను వందలనుండిచేరి 16 వ తేదీ అది వారమురాత్రి పేషెంట్ వెంకట్రామ రాజుగారి ఆధిపత్యము క్రింద సభజరిపిరి. తెక్కిలిజిల్లాల ప్రతినిధి సంఘమువారికు ఆంధ్రప్రదేశ్ సభ వారు పంపిన బిల్లు పైకి అవకాశము కలుగ జేయుక ప్రావులవలన ఆంగ్లమున చాల అభివృద్ధియును నిక తానూనున కలిగినది. కావు ఇట్టి తిరిగి యాజ్ఞా ప్తిని సభయ మృదయముగల మంత్రి పుంకవుడు స్వీకరించి ఆంగ్లమును సంతోష పెట్టుటకు ఈసంఘమువారు ఏగ్రీవముగా కోరుచు, రాజ ప్రతినిధిగారికిని మంత్రి పుంకవుడకు మాంటాగ్యుగారికిని తెలిగ్రామ ప్రాధికారముగా విన్నవించుకొను చున్నారు. దేశీయ మహమ్మదీయ మహాజన సభలవారిచే నియమింపబడిన పద్ధతుల సంగీకరించి, అవసర కృష్ణాయందలసభవారిచే ఆహ్వానింప బడిన యంత్రములు ఈ సభివారు ఏకగ్రీవముగ నామోదించి శ్రీ మార్గము తెలిగ్రామము పంపుకొన్నార.

అత్యవసరమును చెప్పిరి. అంతోద్యమముపట్టుచు స్వరాజ్య ముపట్టుకు తిరుగు గల యంత్రామును రాజుగారు పూర్తిక వెల్లడించిరి.

అధ్యక్షుల వ్యాసమునుండి ఈక్రిందిభాగములు ముద్రి తము:—

స్వరాజ్యము

ప్రాచీన చివయ బుటుండ ప్రస్తుతము హిందూదేశ మునకు మూల భావమును విడిచిపో సాత్వికమార్గమున ప్రజా పాలనము నభివృద్ధిచుచు నైకోపాఖండ విప్లవమునకు వ్యతి రేకసాధ్యమును వెలకొనుచున్నది. స్వరాజ్యమనినను ప్రజా పాలన అనినను ఏమో పెనుభూతమును రుహ్యదేశమున వలె ముప్పులకు కారణమై యెకోపా ఖండమును దిగమ్రుంగు చున్న విప్లవము మాదిరిగ పరిణమించు ననియు ప్రజాపాలన మున కత్యంత నైర్దిష్ట సాధనముగల ఇంకానుగోను నా న్నేమ ప్రభుత్వమును గూడ తెదరించు ప్రయత్నము గొంద కి భరతవృక్షమున కన్నట్లుట కనుచింత నన్నది. ప్రజాపాలన వను ప్రజాభి ప్రాయము గలనొంది ప్రజలచే నెక్కికొన బడిన ప్రతినిధులకు బాంబడి పాలనము చేయుటయే మనఃపూ శ యము. బాతీయభేదములను గాని తెలుపు నలుపు వ్యభేదము లను గాని యిరువదైవ పాటంపక భేతములకు సర్వజనులకు సర్వభలములను సమానముగా నన్ని సౌకర్యము చేయుటయే మన యుద్దేశము. భేతములన క్రితీయదేశములు గాని యెంచ వచ్చును. ఆంగ్ల హిందూ రాజ్యమున కభిన్న భావ మూహ మైన యాదేశము దట్టిని పిచ్చి యవధానముని నొక్కి చెప్ప నక్కరలేదు. బాతీయభేదముల దిగమ్రుంగుచు నీతిపాలనా సంస్కరణమున బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును, మంచములకును వల్లవానికి తెల్లవారికిని ప్రత్యేకవ్యక్తి మున్నయని మనూష్యానికి జెప్పవచ్చును. అట్టి ప్రత్యేకవ్యక్తి ముగిలించు కాల మున చక్కతాంశములై నామమాత్రావ్యవస్థయై భవిష్యత్ చక్రవర్తికాలమున విమర్శనీయమయియు లగు గాక యిది త్రిక రణముగిగా భిక్షుకుని భావించుచున్నాను.

స్వరాజ్యము యొక్క అవసరమును విధానమును బాధ ములను గూర్చి ప్రతి దియినను పత్రికల మూలమున పుస్తక ముల మూలమున తెలిసియుండుటయే గాక ప్రతి వ్యక్తికిని అట్టి అవసరము అవధానవేద్యమై యున్నది.

వేయేల? నిహకాముష్మికములన సాధనము లగు ప్రతి విషయమునకు స్వరాజ్యమే ముఖ్యసాధనము. అది యొక్క టియే సాధనమును జనంబుల మనంబుల నాటుకొని యుండ,

రైట్ ఆవరచిల్ మాంటాగ్యుగారు

స్వతంత్ర పాలనా పతంత్రులను నాంగ్లమును, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు ఇండియామంత్రి మాంటాగ్యుగారి నిజుట బుప్పి. బాసవతమును రూపుమాపి స్వాతంత్ర్యమున కునికి పట్టుయి ప్రాతినిధ్య మను శబ్దమునకు పుట్టియు పానురుల రక్షింపకంకణముట్టి రాజనీతి ముల్లంఘనీయుకాదని స్పష్ట పరుటకును సురుజిట్టి సహాభివృద్ధ మొదలై నాంగ్ల రాజ్యేంద్రుడను నున చక్రవర్తి సంతకు నిట శేతేడిన మాంటా గ్యుగారికి స్వాగత మొసంగు భాగ్యము మనకు లిగినందుకు మన మెంతయు కృతజ్ఞులము.

విప్లు చేయవలె.

విక్రవోలుసమాచార నుండ చెరిగియున్న జే. నానురు త్యాగరాజుచెట్టిగార్లు యొక్కయు వారియనుచులయొక్క యు సంక్షేమము లందరెరిగియున్నవే. అట్టి నాను మాంటాగ్యు గారి కాంతినిగోప జేతము బొందుకుటకును స్వాగత మిచ్చు టకును దగినవారట. కేకవిశ్వగారు గాని వారియనుచులు గాని అందులకు తెగరట. ఆంగ్లములకెంతె తెగరట. మనరెండు జిల్లాలలో చెన్నరాజధానిలో సగభాగమును నులంకరించిన యా యాంధ్రచందలవాసులందరును ఇండియా మంత్రిగారికి స్వాగత మొసంగి తిరుచిన్నపములను సమర్పింపదగినట. ఆంధ్ర నాయకు లిప్పుటికైన విద్రమోదించిరా? ఆహలగోపాల మాంధ్రులందరమును రాజధానికేగి మాకు చుట్ట పుర్తములను, మాస్వాగతించినో విన్నపించినో వై కొనుచు మాంటాగ్యు గారినిలొనరెట. మనయత్నకౌశలమును రక్షించుకొనరెట.

నామింపు, డిశంబరు 18:— ప్రతినిధుల కుండియి వారు ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు నివాస కలిగించు పదార్థముల చేయవలసినయు, అచ్యుతదనియు, ఒక తీర్మానము సంగీకరించిరి. 282 వోట్లు తీర్మానమున కనుకూలముగను 128 ప్రతికూలముగను వచ్చినవి.

“రాజా ఆఫ్ పానుగల్లు” ఆంధ్రప్రదేశ్ కాథివా, ఈనెల 14-వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రి “శ్రీమోధి లాసి” “రాజా ఆఫ్ పానుగల్లు?” అను శీర్షికతో వ్రాసి యున్న లేఖను చదివినాను. అందు శ్రీ పానుగంటి రామరా యణిలగారు ‘పానుగల్లు రాజ’ యని వ్యవహరింపబడుచున్నాడు అని వ్రాసియున్నాను. యెవరిచేత అట్లు వ్యవహరింపబడు చున్నానో విచారించున్నాము. వారిని వారే అట్లు వ్యవహ రించుకొనుచున్నారా? లేక వారు చే ప్రవాలులో అట్లు చేయు చున్నారా?

వారు ఆ లేఖయందు వేసిన ప్రశ్నలకు తత్తరములు:—

- 1. పానుగల్లు హైదరాబాదు రాజ్యములోయుండిన యొక సంస్థానము; శ్రీరామాయణం గారు ఆ కుటుంబంలో చేరినవారటచేత యిప్పుడు వారు వారి యస్థానములోని అధ్యయిట్టి పుత్రులకు పాలములలో వై చెప్పిన పానుగల్లు పేరుతో యొక యూరు కట్టించియున్నాను. 2. ఈ యస్థానమున పేషెంట్ మొదలయినగి సంకల్పము ఒక్కటింటికీ దాదాపు యిరువది వేల రూప్యములు గవన్న మెంటుకు చెల్లుచున్నది. 3. ఈ యస్థానము 1912-వ సంవత్సరము శ్రీరామాయణం గారిపేర ప్రత్యేకముగ రిజిస్టరు జేయబడినది. (4) ఆరువది మూడు గ్రామము లుగల ఈ యస్థాన దాదాపు యేంబివేల (5,000) యకరములు విస్తీర్ణమును, 25 వేల ప్రజాసంఖ్యను గలిగియున్నది. (5) సంవత్సరపు ఒకటింటికీ దాదాపు ఒకలక్ష ఆదాయము వచ్చుచున్నది.

ఈ “శ్రీమోధి-లాసి” మునకు వారి పేరయే? ఊరేయి? వ్యతియేయి? వీరు యేదైన ఉన్నోగములలో యున్నవారా? లేక వుండి యిప్పుడైన దీనిమీద చేయబడినవారా? వీరు శ్రీ పానుగంటి రామాయణం గారి గురించియును, వారి యస్థాన గురించియును, యిన్ని వివరములు గోరుటకు కాగణమేయి? యేదైన యింతోగాపేక్షతో గోరునా వైసయెడల వారు యోగ్యతా పత్రములతోటి దరకాస్తున క్రింద చే ప్రవాలు చేసేవారి యొద్దకు పంపవచ్చును.

19-12-17 (గాల్ తొంగమ్మనాయుడు.) పానుగల్లు యస్థాన విశాసీ గారు, శ్రీ కాళహస్తి.

Punjab Legislative Council. Programme of Next Meeting.

LAHORE, December 19. At a meeting of the Punjab Legislative Council on the 21st December the Hon'ble Mr. Craik will introduce a bill for restricting the movements of habitual offenders in the Punjab and for requiring them to report themselves, and move that the bill be referred to the select committee. The Hon'ble Mr. Lumsden will introduce the Simla House Accommodation Bill and move that the bill be taken into consideration and passed. Twentyseven main questions are on the list. The Hon'ble Mr. K. B. Khwaja Yusuff Shah will ask: With regard to measures adopted by the Government to stamp out bribery and corruption among public servants will the Government be pleased to consider the desirability of further supplementing these measures by adopting the suggestion that in all branches of the public service, more especially in the provincial, civil and provincial police services grade promotions from the lowest to highest should invariably be subject to the reputation for honesty enjoyed by the member concerned. The Hon'ble Mr. H. S. Mirza, Mahomed Ikram Ullah Khan will ask: (a) Is the Government aware of a notice issued by the Coal Controller on the 5th November 1917 that the Punjab Chamber of Commerce at Delhi will continue to certify indents of coal consumers in the Punjab? (b) Will the Government be pleased to reconsider what law a fee of Rs 10 for each indent being charged by the Punjab Chamber of Commerce (c) In the interests of the various industries in the Punjab will the Government be pleased to recommend to the Coal Controller that the certifying authority for the Punjab should be located at Lahore or some other central place within the province?

Constitutional Reforms in India. Pandit Madan Mohan Malaviya's Lecture.

LAHORE, December 19. Pandit Madan Mohan Malaviya in the course of his lecture on Tuesday evening on "Constitutional Reforms in India" said that the question of constitutional reforms was rightly occupying the foremost place in the minds of all thoughtful Indians and that was why he had accepted their invitation to address them on the subject. The declaration of August 20th had firmly settled the goal of British policy in India. That was the establishment of responsible Government in this country. That meant when that goal was reached the power of administering the country would be completely transferred to the Indian people acting through their chosen representatives. The goal must be attained within a reasonable time. The lecturer then met the various objections and criticisms put forward by the opponents of reform like Lord Sivasankar, Sir John Hewett and Mr. Curzon and outlined in detail all the Congress League Scheme of reform. Pandit Malaviya then pointed out how the present system of administration had failed to promote the real and lasting national progress of the country and said that the Congress League Scheme wanted to introduce such an altered system as would give the people acting through their chosen representatives a chance to promote their well being and progress which was their greatest national need. Pandit Malaviya then replied to the various objections raised against the Congress League Scheme and concluded with a strong appeal to the British democracy to grant to the people of this great country this first instalment of reforms which the united voice of the country demanded and the grant of which should no longer be delayed.

(అనుబంధం)

యదవవంశము.

తెలుగు దేశముల కథనము.

విశ్వోదయా | కాసుబహుమతులు.

135

అహోరథ ద్వారముల పంచిపెట్టుట.

జర్మను నావికులదాడి.

మిత్రమండలివారి ప్రతికీయ యావశ్యకము.

లంఛన, డిసెంబరు 18:— దక్షిణి చెడగొట్టు జర్మనల
కార్యభంధము నిశేషముగ వ్యాపించెను. ఈ కార్యభంధము
మన్ని జేతములందును గనించుచున్నది. ఇందులకు ప్రతీకార
ముగ మిత్రమండలివారు కొన్ని ప్రయత్నముల చేయుటావశ్య
కమును అక్కిరానము చాలదృఢముగ నున్నది. ఇందులకు
జర్మనులెంత ప్రయత్నమును కృషుపరచినదియు దురూహ్యము.

జన్మమలినము పశ్చిమదంకమున నొకచో బలముల నన్ని
టిని గూడజేయుచున్నారు. తమకత్తిసామర్థ్యము నొకమాత్ర
మాసి పిమ్మట శ్రోత్రసంధివరకుల దెలుపవలయునని వారు
జేసిందిగుంటున్నది. క్రిష్ణమునగిక్ష్టిసంధిని గానించుకొనెదమని
జన్మములకు వాదాన మొనగబడినటులున్నది. అవాదానము
మరల చెడిపోయెను. తుర్కిలో వెంటనే సంధిచేసికొన వల
యుననినారు అనేకసభలు గానింపబడినవి; ఊలేగింపులు
జరిగినవి. దేశమున కంతటి చాలప్రబలముగ నున్నది. తుర్కి
చాలవరకు అలసినయినది. జన్మముల గమాయము లేనిది జన
ము అట్లేదేగాని పురోగమనములన గొప్పయనగతముగలు
గకలేవ్వని ధయమనచున్నది.

మిక్రేమండీవాది యుద్ధ కాశీలము నంగలి జన్మము ప్రజల కింకను బాగుగ బోధనపరచెను. అయినను బ్రిటిషువారి పట్టిదీ కలన గలుగు బాధలు మాత్రము వెల్లిగ్రక్కవలెంద యనిచేయుటకు పిలువెను. యుద్ధ మింకను కొనసాగించిన జన్మనీ కాశీకముగ చిత్రేష్వరప్రము గలుగగలదని జన్మకులకెప్పు డప కలసివచ్చి లండను వత్తములు గోరయన్నారు. ఈయుద్ధము దినవివాధిద్యుక్తి సొంగించుచున్నది. జన్మనీ యందుల కెంతే నీయమించుచున్నది. అందుచే దానికి ప్రతీకారముగ ధిక్రప్రాచయముగ వెల్లడించుటకు శత్రువులు మరొక మరొక యును బన్నిరి.

ప్రాచీనము

16, 20 విమానములు పోయినట్లు.

అందుచే, దిశంబరు 18:—అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—వైమానికపు దండయాత్రకు గూర్చి అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—16, 20 విమానములు దాడిలో పాల్గొనవని, ఒక విమానము నేలగుల్బబడియె. మరియొకటి గూడ గూల్బబడి యందుదహర్చున. దాడి వెడలిన విమానము లలో మూడు గుంపులు కంట్రీవునును గాటినవి, మరియొక

అండాదు, దీశంబు 16:—మాన్వలూహేసు గార్తీక్షు ప్రక
టించుచున్నాడు. పాశ్చాత్యుల కీశాశ్రమము ఆశ్చర్య
మునను మానై దండెత్తిచ్చును శత్రువులను తరిమివె చితిమి.

అమృతా

కెనడా ; నిర్మంధనై వికసేష.

అట్లువా, డిజింబరు 18:— నిబ్బంధనైనిక సేవకు గూర్చి
యూనియను దొరతనమువారు తిరిగి యెన్నికలు జరుపగోరిరి.
ప్రధానమంత్రి సర్ రాబర్టు బోడ్డను గారి యూనియను గవర్న
మెంటువారు మరల విజయమతిముగ నెన్నుకొనబడిరి. ఈసారి
యెన్నికలలో దొంగనమువారికి అయిదుమూడు 128, వ్యతిరేక
ముగ 87 ఓటుల సేవపడెనని.

నవ విభక్తు లారీసగాను అట్టివాలో పరాజయము నొందిరి. అయినను తూర్పుకొల్లెదెక్కువా రనేమలచే నెన్నుకొనబడిరి.

మంత్రిలులో నిర్ణయ తప్ప తక్కినవారందరూ మరల
నెన్నుకొనబడిరి. కృత్యైక్కు ప్రతినిధులగు నిర్ణయమంత్రిలును
మారిరి. కృత్యైక్కునుదలి 65 స్టీల్ బో దొరతనమువారికి మూడు
మాత్రమే లభించినది. మేమైయు రాష్ట్రము అభయపక్ష
ములవారికిని సహకముగనే ఒసగినది. ఒంటియొ పశ్చిమ
రాష్ట్రములు దొరతనమువారికి ద్విగముగ సహాయము నొనరిం
చిరి. టోరొంటో యాధ్యురాష్ట్రములును దొరతనమువారి
కనుకూలముగ ననేకవోట్లను సగిరి. విజేతములందరి నైనివల
నోట్లను లెక్కించిన దొరతనమువారి కనుకూలముగ వచ్చినవోట్ల
సంఖ్యయ పరిమితముగ ముండగలదు.

రాజప్రతినిధి శాంతికి వచ్చిన యువవాడు.

ధర్మ, డిశంబరు 20:— 18-వ తేదీని హిందూ దేశ మం
త్రిగారు రాష్ట్ర పరిషత్తు గారి కిట్లు తలచినవిధి.

ప్రతిపక్షమున గాని పక్షమున గాని మార్పులు గన్నియు. సాధారణపు కీర్తనముద్ధము జరుగుచున్నది. అచటచట చిట్టచుట్టునును హులులుజరిగినవి. అయినను శ్రీతిమాత్రము చుట్టూ పక్షముననే యున్నది.

ఇట్లీకడనుక పశ్చాత్తములలో బ్రేమాపయోగముల
పశ్చాత్త శ్రేణువులు మనల ఘటంకరముగ నెదిరించిరి. అందు
బ్రేమాలోయాయంబలియుద్ధము మరింతఘటంకరముగనున్నది.
ఇట్లాతిహాస బలభయంకరముగ శ్రేణువుల నెదిరించిరి. అయి
నను బ్రేమానికి భూద్వన కోయిజీ బేరెట్టా ప్రాంతమున
శ్రేణువులు కొలది ప్ర జే శ ము నా క్ర మిం యు కొ న
గలిగిరి. బ్రిటిషు పరాదిభద్రములు యుద్ధ ము న రిం యు
చున్నది. ప్రస్తుతము పయోగినదికి పశ్చిమముననున్న సెంటో
స్పిసోస్సియా ముఖ్య ప్రదేశమున బట్టుకొనియున్నారు. పయో
గినది పట్టప్రదేశముల చిల్ల ముద్ధములు బరిగినరి. కాని ఈదిశను
సెదయుదగ్గ మేదియు జరుగలేదు.

అనియు నామకావ్యమున బాపా,
జెనునలనలనుభవ మరెకొంచెము ముందున కరిగిరి.

సాక్షాత్తుంటే నాల్గేలకు మధ్య నుత్తర సముద్రములో
 తోపుమున్న ఓడలకు జక్కము లెరిగించుట వలన వర్తకనాక
 గారు నేలగులివన, ముగిసినాక బ్రిటిషు యుద్ధనాకకు నష్టము
 కలిగినది.

యవ్యుని పై స్వయంకృత, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, బల్గేరియా, టర్కీ, చెక్కో-స్లోవాక్యా తాత్కాలికసంధి జరిగెను.

దక్షిణమునకు శ్రీశ్రీశ్రీలకును సంతి రాయబారము లింత
అనే యారంభింపబడ నున్నది.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Great Britain

Aeroplane Raids on London Essex and Kent.

LONDON, December 18.
It is officially announced that aeroplanes crossed Kent and Essex coasts at 6.15 last evening. Some reached the London district and dropped bombs. They also dropped bombs in Kent and Essex. Reports of casualties have not been received. Our guns and aeroplanes engaged the enemy.

LONDON, December 19.
Yesterday evening's aeroplane raid was the first while the moon was so young being thin sickle in inky sky. Firing was intermittent for over two hours and less intense than usual. Many workers in West End had barely started for home when it began. Pedestrians quickly disappeared to shelter.

16 to 20 Planes Participated.

LONDON, December 19.
An official statement regarding the air raid says that from sixteen to twenty aeroplanes participated. One was brought down in sea and probably another. Three groups of raiders crossed Kent Coast and three other groups Essex Coast, between ten minutes past six and quarter to seven, and all flew in the direction of London. Our gunfire turned back most but about five reached London and dropped bombs between seven and eight o'clock. After the main attack had terminated, a single raider flew over London at nine o'clock. One raider was hit by gunfire and came down off Kent Coast and two of its crew were captured alive by an armed trawler. It is supposed that another came down in the Channel. One of our pilots attacked and fired two drums of ammunition into the raider, as the latter was bombing London from a height of 13,000 feet. All our machines returned. Reports of casualties and damage in London have not yet been received. Bombs were also dropped in Kent and Essex.

The Attack Described.

An Enquiry Being Held.

LONDON, December 19.
Describing the attack on the convoy in the House of Commons Sir Eric Geddes said the convoy was bound from Scotland for Norway and consisted of one British and five neutral ships protected by an anti-submarine escort of destroyers the "Partridge" and the "Plew" and four armed trawlers. The convoy was attacked by the enemy on the 12th inst. For some reason hitherto not explained the force sent by Admiral Sir David Beatty to protect the convoy against attacks by surface vessels did not arrive in time to prevent the destruction of the convoy. A second convoy which was also being covered was not attacked. The whole of the circumstances were being inquired into by Admiral Sturdee, Vice-Admiral de Robeck and Rear Admiral Goodenough.

The circumstances of the attack according to the information at present available were as follows:—The "Partridge" sighted four enemy destroyers at 11.45 in the morning of the 12th and shortly afterwards the "Plew" and the "Partridge" engaged the enemy and the convoy scattered in accordance with orders. Soon the "Partridge" was heavily hit after which an explosion occurred on board and she sank. The "Plew" was meanwhile holed on the waterline and her engines were partly disabled. She was eventually brought safely to England. The enemy then apparently attacked and sank the convoy and the trawlers. Eighty-eight Scandinavians including two women and ten British survivors were rescued by the four destroyers which were despatched at full speed from the cruiser squadron. Other survivors reached Norway in boats. The entire crew of twelve of one trawler was saved in its own boat. The casualties on the "Plew" were one officer and three men killed and two seriously wounded. Information regarding the survivors of the "Partridge" was incomplete but the British Naval Attaché in Holland had telegraphed that it was reported from Kiel that three officers and twenty-one men of the "Partridge" and twenty-six trawlermen had been brought there. Ten were wounded.

Neutral Survivors Story.

LONDON, December 19.
At an inquest in a northern port on five Swedes belonging to the Swedish steamer torpedoed at four in the morning of the 12th inst. while in convoy the survivors said a torpedo cut the vessel in two. Sixteen of the crew of twenty were killed or were missing. All boats were smashed. The survivors remained on board for four hours until rescued by the British Destroyer. The two halves of the vessel were towed in with the bodies.

Press Comments.

Commenting on the destruction of the convoy the "Daily Telegraph" says it further demonstrates the urgency of the man power problem not merely for the army but for the navy which is handicapped by insufficiency of Destroyers and other small craft owing to the shortage of labour and steel.

The "Daily News" says the two incidents are calculated to convert inquietude regarding the capacity of the Admiralty into positive anxiety.

The "Daily Mail" asks why the finding of the Court Martial on the last North Sea affair was not published. The "Daily Chronicle" points to the magnificent work of the fleet in many waters and the small number of disasters but says a serious feature is the painful reflection cast on the administrative efficiency of the Grand Fleet. The paper demands that a Court of Enquiry be appointed by the Admiralty from outside not by the Commander-in-Chief.

The "Times" says much more explanation is required than in connection with the raid of October 16th because the wireless apparatus was apparently not destroyed and the attack was made at noon. The "Times" would be glad to know if sufficient use is made of aircraft scouting.

A German Raid.

Skipper's Story.

LONDON, December 19.
At an inquest in a northern port on three of the crew of one of the trawlers mentioned by Dr. Macnamara, the skipper testified that the trawler was unarmed and was fishing with five others when he heard gunfire. He went on deck and saw three Destroyers stationed two hundred yards distant and firing hard. He alone was unharmed. The Destroyers steamed off without offering assistance. Subsequently a British Destroyer came up and rescued the survivors.

New Commercial Intelligence

Department.

Inaugurated.

LONDON, December 19.
It is officially announced that a new Commercial Intelligence Department has been constituted. It will be known as the Department of Overseas Trade Development and Intelligence. Sir William Clark has been appointed Controller-General and Mr. F. G. Butler, formerly of the Colonial Office, Director of the Overseas Division.

Food Distribution.

State Purchase of Tea.

LONDON, December 19.
In the House of Commons Mr. Clynes representing the Food Controller referring to the proposed measures for better distribution of food said:—Lord Rhondda took the view that tea was a necessary food. All Indian and Ceylon teas required would be purchased and imported, and supplies would arrive early in 1918 and distribution would begin early in February. Wholesale and retail profits would be strictly controlled and the average prices paid would be substantially reduced.

Convoy System and its Great Results.

LONDON, December 19.
Mr. Chiozza Money said that the general result of the Convoy system had been a great diminution of losses. Only two per cent of homeward cargoes had been lost in November. He added that five British steamers had been damaged in the Halifax disaster and about two thirds of the crews killed.

Victoria Cross Awards.

Deeds of Extraordinary Heroism.

LONDON, December 19.
The London Gazette contains the names of nine new winners of the Victoria Cross four of whom were killed. The recipients include two Canadians and one Australian. The deeds recorded as usual show extraordinary heroism. Indeed the awards are mostly made for several distinct acts of such heroism. The following examples are typical:—

"Major Alexander Lafone, Late Yeomanry."—For seven hours in semi-darkness he held a position against heavy shelling and cavalry charges. Ultimately all his men except three were hit. He ordered those who could walk to move slightly to the rear and then continued a most heroic resistance. When finally surrounded and charged by the enemy he stepped into the open and continued the fight until mortally wounded thus carrying out orders to hold the position at all costs.

"Lieut. Clement Robertson, Tanks 'Corps'."—Knowing the risk of missing the way he led the way on foot over ground heavily ploughed up by shellfire in the face of heavy shelling and machinegun and rifle fire towards the objective although he must have known that his action would almost inevitably cost him his life. He was killed after reaching the first objective.

"Corporal William Clapp, Late Yorkshire Regiment."—When the advance was checked by intense machinegun fire from a concrete blockhouse and snipers in the ruined buildings Clapp dashed forward with two men against the largest blockhouse. His companions were knocked out whereupon he immediately collected more bombs and calling on two other men to follow him he again rushed forward. He reached the blockhouse and killed many occupants. He then entered and brought out a machinegun and twenty prisoners whom he brought back under heavy fire from the snipers. He again went forward encouraging and cheering his men and succeeded in rushing several snipers' posts. Finally he was killed by a sniper. His courage and self-sacrifice were magnificent, relieving what was undoubtedly a very critical situation.

The King to-day invested Vice-Admiral Lowther Grant with the K. C. B.

America

Prohibition Resolution Adopted.

LONDON, December 19.
WASHINGTON.—The House of Representatives has adopted a resolution prohibiting the manufacture and sale of intoxicants throughout the United States by 282 votes to 128.

Sale of Intoxicants Prohibited.

LONDON, December 19.
The Senate has accepted the House of Representatives' resolution prohibiting the manufacture and sale of intoxicants throughout the United States.

TELEGRAMS.

Great American Ship Building.
83,99,000 Tons Under Construction.

LONDON, December 19.
WASHINGTON.—Mr. Charles Pico has been appointed manager of the Emergency Fleet Corporation, in succession to Rear-Admiral Harris resigned. Mr. Hurby has issued a statement explaining that the reorganization of the Corporation discloses the fact that 83,99,000 tons deadweight of shipping are being constructed. He says that conditions on the Pacific Coast have so improved that records are being broken in speed with which the ships are turned out, and construction work is progressing as fast as human labour can turn it out. We are close to a point where the results of what has been done will be apparent to everyone.

France

Algerian Oil Fields.

Arrangements to Re-new Exploitation.

LONDON, December 19.
The Paris Correspondent of the "Times" says that a contract has been initiated between Messrs. Pechony and the Governor-General of Algeria for the exploitation of the abandoned Algerian oilfields. It awaits ratification by the French Government.

Russia

Conditions of the Armistice.

Russian Government's Undertaking.

LONDON, December 19.
The text of the Armistice is published in Vienna. It extends from noon November 17th, till noon January 14th. The Armistice also applies to the Russo-Turkish theatres in Asia. Troops at present at the fronts will not be strengthened or transferred unless transfers have already begun at the time of signature. Armistice prescribes that fraternisation and intercourse are permissible between sunrise and sunset in certain places where not more than 25 persons unarmed may assemble, simultaneously for exchange of newspapers and letters. Sale of goods is permitted. The Armistice applies to Naval and Aerial forces in the Black Sea and the Baltic. Attacks on Merchantmen and Warships will cease as far as possible. The Russian Government undertakes to guarantee that the Naval forces of the Entente in these waters will behave in a similar way as those of the Russians. Seven Armistice Commissioners shall meet at Riga, Brinn, Brest Litovsk, Berdichev, Koloszar, Focani and Odessa to carry out details.

Germany

German Corruption Campaign.

Allied Counter Campaign Needed.

Post War Economic Boycott Urged.

ALLAHABAD, December 19.
LONDON, December 18th.—German propaganda and cash corruption has been developed broadcast. Evidence of the campaign is apparent in all countries. The general opinion is strong that an allied campaign of publicity is needed to counter the extent of the corruption campaign. It is hardly realised what vast sums are employed.

The Germans continue to concentrate on the western front and it is thought that they wish to back up a new peace offer with a show of force. It seems that the Germans were promised peace by Christmas. The promise has again failed. Proclamations and meetings have taken place and there is a state of unrest resulting in Turkey urging peace. She is nearly exhausted and with no German help this year greatly fears General Allenby's advance.

The strength of the allied line is still kept from the German people but the effects of the British blockade are unsuppressible. Merchants of London urge that a warning be given the enemy that a prolongation of the war will mean an economic boycott of Germany. This movement is growing and Germany fears it. The enemy has therefore begun a campaign to influence opinion against it. ("Pioneer.")

Japan

Japano-American Agreement and China

A Japanese Statesman's Speech.

LONDON, December 19.
TOKIO.—In a speech here Baron Ishii referred to the Japano-American agreement and emphasised that there was no suggestion of interference with China. He was confident that the Chinese would soon be satisfied to be partners to the agreement, which so materially contributed to strengthening the good relations between Japan, America and China. The undivided energy of Japan and China should henceforth be directed towards strengthening the forces of the Allies.

Italy

LONDON, December 19.
The Italian Communiqué says: Enemy launched attacks from north-east and north against Scharol salient. French and Italian artillery broke up the former. A division of German Jaeger carried out the latter which failed after a desperate struggle.

Western Front

Change in Staff of Headquarters.

LONDON, December 19.
The "Times" says:—It is understood Sir Douglas Haig is making important changes in the Staff at Headquarters, which has been practically unaltered since the time of Lord French. There is not the slightest suggestion of change in the High Command.

LONDON, December 19.
 Marshal Haig's communique this afternoon says:—We drove off raiders southeast and northeast of Passchendaele securing prisoners.

The French communique says:—There was somewhat intense artillery duelling on the right bank of the Meuse especially in the region of Carrières Wood and Bezonvaux.

Enemy Dump Bombed.

LONDON, December 19.
 The Admiralty says:—Aircraft bombed yesterday afternoon Egea aerodrome and dump. Several bombs burst near the sheds of the aerodrome, and several direct hits were scored on dump and railway sidings. One enemy machine was shot down in flames and another out of control. All ours returned.

LONDON, December 19.
 The British Communique says:—We repulsed raiders southward of Fontenoy-Crochelles. Hostile artillery was active eastward of Lunenburg between Lers and Armentières, and eastward and northward of Ypres. Our aircraft on Monday bombed aerodromes near Central Rovers station, and the Aerodrome at Louches, and the Maitin station. We brought down two enemy machines and drove down two. One of ours is missing.

Palestine Front

The Capture of Jerusalem.

Full Description of Operations.

Inhabitants Gladly Welcome Allied Forces.

LONDON, December 19.
 Reuter's correspondent at headquarters in Palestine in a dispatch, dated the 11th by aeroplane from Jerusalem, fully describes the capture of and conditions in Jerusalem. He emphasises the heartiness of all the city's population with which the British were received. A British General, who entered the town early in the morning to take the surrender, was surrounded by huge crowds hugging, crying, clapping hands, and showering flowers upon the officers accompanying him. These feelings of gratitude were intensified because, in spite of the provocation, not a single gun or rifle had been fired upon the city.

The operations which resulted in the capture of Jerusalem began on the 7th inst. The Turks had a strong line west and south and north-east of Jerusalem abundantly provided with machine guns. Some bigger guns were mounted just outside the walls of the city. Therefore it was impossible to deal with them without endangering the town. Aerial raids made transport work very difficult. The attack pivoted on Naby Samuel. Dismounted Yeomanry were attacking north and northeast of Naby Samuel. Londoners south of it were advancing east upon Jerusalem, while Home Counties troops threatened the city from the south. The latter pressed back the result of our round Bethlehem and reached a point two miles north of Bethlehem by noon on the 8th inst. Londoners climbed down the steep rocky ravine and up the other side before coming into the enemy lines. They then by simultaneous frontal and flanking attacks they secured by seven in the morning the whole of the Turkish positions west of Jerusalem. The enemy still held the crest of the ridge overlooking the city with numerous machine guns posted in the houses of German consuls in the old citadel Jerusalem. On the 8th Londoners, on magnificent terms, over the ridge traversing the ground with their tanks and driving Turks at the point of the bayonet with exceedingly heavy losses.

Turk's Desperate Defence

In the defence of Jerusalem the Turks displayed a more desperate spirit than in any previous fighting, standing their ground to the last and meeting payment with rayonet. During the night the Turks withdrew north and east of the city, and at eight in the morning of the 9th, the Mayor with Chief of Police surrendered the town. Meanwhile dismounted Yeomanry northwards drove the Turks out of the village of Betkes, and gallantly rushed the entrenched positions, inflicting very heavy casualties. Our losses were comparatively light. The Welsh advancing from the south pushed across the road east of Jerusalem leading to Jericho, pressing back the enemy reinforcements which were hurried up.

Turkish Terrorism in the City.

The correspondent describes the conditions in Jerusalem early in the war and during the abortive Turkish attack on the Suez Canal. He says the Turks then lost forty-five thousand pack animals from starvation and overwork. The inhabitants fought for the bodies of animals dying in and about the city. Then began a period of persecution. All suspected of sympathising with the allies were imprisoned or killed, and many were executed, including the Mufti of Gaza. He attempted to escape across the desert to Sinai, but was captured and hanged with his son outside the Jaffa gate. The American Colony was not molested, and throughout worked nobly, relieving distress. They gave great help to the British wounded and the prisoners. The Germans recently attempted to procure the exile of Americans, and in spite of Turkish opposition had a number of the younger males sent to Damascus. Our arrival prevented the deportation of the remainder. The population was most excited by the sound of the cannonade during the battle of Beersheba. When the truth of the British victories leaked out, the deportations became more numerous. Several officers arrived barefoot after the capture of Ascalon. They had run all the way abandoning everything, including the hospital and four hundred wounded. Severe measures were taken and the fugitives were compelled to return to line.

General Falkenhayn Arrives

Enver Pasha arrived early in November and recommended the evacuation of the city, but three days later after his return to Constantinople a proclamation was issued stating that the city would be held to the last. Reinforcements arrived and were posted with machine guns, and subsequently General Falkenhayn came to control the defence measures. The British rush in the end left the Turks no time to carry out their intentions, and the Governor of the city failed to prevail upon the troops to defend the houses. Besides the Latin Pa-

triarch, who was arrested and deported some weeks ago, the Turks deported the Greek Patriarch, eleven members of the Holy Synod, and the Armenian Patriarch and Council.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 20.
 His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 18th instant from the Secretary of State for India:—

There has been no change either in British or French front. Usual artillery activity has taken place and there have been local attacks and raids, but the position remains unaltered.

The enemy have made further heavy attacks on the Italian front in the mountains between the rivers Breno and Piave, and especially along the Valley of Brenta. The Italians are resisting very stoutly but the enemy have made a slight gain in the region, Col-de-Barretta, just east of the river Breno. The British infantry has been in action and is now holding the famous salient Monte Sanonca west of the river Piave. Local actions have taken place on the Lower Piave, but no serious attack by either side has been made in this direction.

The British have made further advance in Palestine north-east of Lod between Jaffa and Jerusalem.

The German attack on a convoy in the North Sea between Scotland and Norway resulted in the loss of six merchantmen and one British destroyer and one British destroyer damaged.

An armistice has been signed between the Russian troops on one hand, the troops of Germany, Austria, Bulgaria and Turkey on the other.

Peace negotiations between the Russians and the enemy are to be opened shortly.

Behar

The Katar Case.

Sentences Passed.

ARRAH, December 19.
 The Special Tribunal consisting of Mr. S. L. Adanson, Mr. A. P. Pater and Mr. B. L. Khastgar delivered judgment this morning in the Katar case. One hundred and eleven accused were originally placed before the Court and in the course of the inquiry six were discharged for want of sufficient evidence. To-day the Commissioners acquitted 8 more and sentenced 97 including Gouding and Mamburan who were sentenced to 10 years transportation and fines of Rs. 3,000 and Rs. 500 respectively. Eleven accused are sentenced to 8 years transportation each with fines of varying amounts. The remainder are sentenced to terms ranging from 1 to 5 years rigorous imprisonment and a fine being added in one case. The conviction in the case of 4 of the accused was by the majority of the Commissioners.

Bombay

The "Bombay Chronicle".

BOMBAY, December 19.
 The Chief Presidency Magistrate to-day ordered the security of Rs. 2,000 to be deposited by Mr. B. G. Horniman, as printer and publisher of the "Bombay Chronicle".

Bombay University.

The Vernaculars and Examinations.

BOMBAY, December 19.
 The Senate of the Bombay University at a meeting last evening accepted the conclusions arrived at by the specially appointed committee for conducting Matriculation and School Final examinations. The Senate decided to make vernaculars certificates subject only and not an examination subject. On the motion of Principal Paranjpye it was resolved that the withdrawal of recognition of an affiliated school could be made only when eight out of ten members of the Examination Board supported the step. The new college at Surat was granted affiliation up to the Intermediate standard after discussion of the question of the advisability of concentrating affiliated colleges for the future in some recognized centres.

The "Bombay Chronicle" Security Case.

Arguments Heard.

BOMBAY, December 19.
 The Chief Presidency Magistrate, to-day, heard the arguments in regard to the legality or otherwise of the demand of security of Rs. 2,000 made last week under the Press Act from Mr. B. G. Horniman as printer and publisher of the "Bombay Chronicle." The Hon'ble Mr. Jinnah appeared for Mr. Horniman, while the Hon'ble Mr. Strangman, Advocate-General, argued on behalf of the Government. Mr. Jinnah in opening pointed out having once dispensed with the security, the Magistrate had exhausted his powers and could not, subsequently, demand any security. The Magistrate said when Mr. Horniman filed his declaration in November, he had only provisionally dispensed with the security, pending the completion of the customary enquiries. Mr. Jinnah asked why should the security be furnished now?

The Magistrate said that was not the point. Continuing Mr. Jinnah said the Magistrate had no jurisdiction now and supposing he had the Counsel asked for an opportunity for Mr. Horniman to explain. The paper had a long exist-

TELEGRAMS.

ence and on previous occasions when similar declarations were made, security had been dispensed with and he saw no reason why it should be furnished now. Mr. Jinnah submitted the Magistrate had from time to time dispensed with the security on former applications, and on one such application there was the endorsement "security dispensed with on grounds mentioned". The grounds mentioned on that application were that the previous printer and publisher had severed his connection with the paper. The same thing had happened now, and a similar order ought to be passed. They had been except for a number of years and stood to-day in much stronger light than in 1913. Unless there was something, unless Mr. Horniman knew what that something was the previous order ought to stand. Continuing Mr. Jinnah asked what was the reason for asking security? If the Magistrate had anything before him in justification of the demand for security, that should be produced. Assuming for the moment that the Magistrate had jurisdiction which the Counsel submitted he had not, the Magistrate had no power to make any provisional order dispensing with the security as he had done. Of course the Magistrate could quote precedents, but that was not at all warranted by the Press Act. The section which clearly stated that security had to be deposited at the same time when declaration was made, only gave the Magistrate power to fix the amount. The Magistrate could not possibly refuse a declaration and say "I want to think it over". He could, if he thought fit, dispense with the security when the declaration was made and had no power under the Act to make any provisional order. Counsel then quoted 39 Madras, dealing with the recent decisions of that High Court in regard to

'New India' Security Cases

and read copious extracts from the judgment of the officiating Chief Justice. Continuing, he said the Proviso to Section 3 stated that the Magistrate may from time to time cancel or vary the orders passed by him. This Proviso Mr. Jinnah said did not apply when the security was dispensed with in the first instance. If no security had been asked, there was nothing to vary or cancel. As to the Magistrate's making enquiries, Counsel asked "Did it mean ex-parte enquiries?" Was the Magistrate going to rely on somebody else? He did not care whether it was the Government or the C. I. D. behind their back. Hitherto security has been dispensed with simply on the ground that security had been dispensed with on the previous occasion and there was no necessity for a change now. If security had not been taken after its having once been dispensed with by the Magistrate, there were other sections in the Act under which the Government could point out the objectionable articles and demand security. But as things stood the Magistrate had absolutely no jurisdiction.

The Advocate General.

The Advocate General then replied. Mr. Jinnah questioned his "honest stand" and asked what had the Government to do in the matter? The Advocate General said that the matter was one in which the Crown was interested. As the Magistrate's jurisdiction etc., had come to be questioned and he would argue on points of law only. The Magistrate ruled that he could appear and argue.

The Advocate General said that the Magistrate was sitting there as an executive officer as had been held by two out of three Judges at the Madras High Court. As such it was open to him to make what enquiries he liked before passing any order. It was an unreasonable dictum that in every case a newspaper publisher made declaration a security of Rs. 2,000 should be demanded. As the result of the enquiries the Magistrate might ask for a lesser amount or dispense with it altogether. There was nothing in the act to prevent the Magistrate from postponing final order or passing a provisional order or varying or cancelling the previous orders. The provisional order could not be taken as a final order as in the former no special reason had been recorded for dispensing with the security as required under the Act. The Advocate General then quoted Mr. Justice Aylmer's judgment in the second "New India" case in Madras and as that it was far more sound than the other two proviso to section 3. The section in regard to cancelling or varying of the order also applied to the order dispensing with the security. That was what the legislature contemplated and what common sense would suggest. The construction put by Mr. Jinnah that it did not apply to the order dispensing with the security was ridiculous. In conclusion the Advocate General said that the Magistrate was within his jurisdiction to demand security now.

Mr. Jinnah's Reply.

Mr. Jinnah replying said that the Advocate General had said that the Magistrate had power to postpone passing orders on the declaration. That was a fallacy. The Magistrate could not postpone it. Immediately a declaration was presented he should pass orders fixing the amount of security or dispensing with it, recording special reasons for doing so. His own construction of the proviso to section 3 did not make the Act ridiculous. He again submitted having once dispensed with a security the Magistrate could not ask for it again.

Rs. 2,000 Ordered to be Deposited.

In giving his decision Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate set forth the facts of the case and said that he would have been glad if some definite ruling on the point raised. The question was whether he had power to dispense with the security provisionally and he was of opinion that when such an order was passed it did not make out "honestus officio". In his opinion in this case no special reason existed for dispensing with the security and would order rupees two thousand to be deposited.

Mr. Jinnah asked whether G. P. Notes would do and the Magistrate replied in the affirmative.

Mysore

Mysore Arisikari Railway.

It is understood that His Highness the Maharaja will formally open the Mysore Arisikari Railway, for passenger traffic on the 2nd January 1918.

స్వీయదినపహోత్సవములు.

(వివిధ విలేజులయొద్దనుండి.)

12-12-1917.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలుల విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, తమకు గల రాజభక్తి విశ్వాసములను బట్టి స్వీయదినపహోత్సవమును జరిపిరి.

గోదావరి జిల్లా మోడెస్టా బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలు మోడెస్టా గ్రామం నెంబుల లింగంపేట రాజభక్తి పాఠశాల గొప్ప రాజభక్తి పూరితమున కానోనెమ్ సంవత్సరీక పుహోత్సవము ప్రతి గృహమున బజయ గీతములతో జరుపబడినది.

భీమవరము తాలూకా అర్ధవరము బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలుల సాగ్యభోమ నుద్దేశించి ఉపాధ్యాయులు బాలురే అనేక కీర్తనలు పాడించుచు ప్రచార పటములు వినికానోనె జంబోనర్పి యూరేగింపు టుక్కునలు సభ్యులైనవారుతో జరిపిరి.

గోదావరి జిల్లా కపిలేశ్వరపురము గ్రామమున జమీన్ దార్ ఇక్బాల్ సైదుల్లా బోర్డు సెకండరీ పాఠశాలయందును హితార్థదాయినీ పురుక భాండాగారము కందును సభలు పుహోత్సవము జరుపబడినది రాజభక్తి యువ శ్యాసము లీనుం బడినది. జమీన్ దార్ గారును సతీకా దత్త గృహస్థులును సభ నలంకరించిరి. జాప్తి చక్రవర్తికి శ్రీ. మేరీ నహాబాద్దీకి శ్రీ. అను ధ్వజాలతో సభలు ముగింపబడినది.

“మహాము” ఉత్సవము సేవ్యులవల దుండి ఆధిపత్య లాభాపింప, కొడెలూరు బోర్డు పాఠశాల భవనమున పోక సభ గాంపబడినది. “బ్రీటిషు ప్రభుత్వములని లాభము”లను గురించియు “విశ్వా మహాసంగ్రామము” గురించియు ప్రముఖ విశేషించబడి, పిల్లలకు కొన్ని పద్యములు పెట్టి వాటిలో గంపాంధికవారలకును తిక్కనవారికును పద్యములు పండిట్టబడియెను. చక్రవర్తిగారికి ముగ్రామమున గొలుపు గలుగుటకు ఆనెక రీతుల వైచ ప్రార్థనలు జరిగెను.

గంటాము జిల్లా నోనన్నపేట బోర్డు పాఠశాలలో స్వీయదిన పహోత్సవము అత్యుత్సాహముతో జరుపబడినది. చక్రవర్తిగారి పటము చంగళ వాద్యములతో ఊరేగింపబడినది. బాలురు బోడియు రాజభక్తిగీతములు పాడిరి మధ్యాహ్నము పాఠశాలయందు మీటింపజేయబడి ఆందు బాల బాలికలు ఆనెక ప్రదర్శనములు గాంచిచూపవ నానందింపజేసిరి. బ్రీటిషువారికి సంపూర్ణజయమును గోరుదునభిముగింప బడినది.

గంటాము జిల్లా గ్రామమున నాంగ్లీకు పాఠశాల విద్యార్థులు పట్టాభిషేకోత్సవమును జరిపిరి. ఉదయము విద్యార్థులు భజనతో సార్వభౌముని పటము నూరేగించిరి. సాయం కాలము పుర ప్రముఖులు పాఠశాల భవనమున సభ నర్పించి ఆ సభ ప్రాధికారపత్రం కేరణివారి మా. తిరుగుల నేంట్ల రమణా వాగ్దేవులును నుండి రాజకీయ స్థితిగతుల గూర్చి యుపన్యసింపిరి. సభ్యులకుం దాంబూలములు ఫలాహారము తానంగి మధురీ దేవుడుకేర్పాటుగావు గారు తిరుగుల గల రాజభక్తి పెట్టబడినది.

భీమవరము తాలూకా యెండ్రం డి బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలులో అనబడి యున్నందు మోడెస్టా పాఠశాల సేవ్యుల కాత్రి గ్రామమున ప్రాప్తాహముచే బహు జయప్రదముగా జరుపబడినది. తెక్కకొనర్ బహుసీహు క. మధ్యాహ్నము మోడెస్టా గారి అధిపత్య ఇక్కింది సభ జరుపబడినది. సామ్రాజ్యములో మనము పాముయందు పాభ్యులాభములను గూర్చి యుపన్యసించుట ప్రస్తుతి పు ముగ్రామములో ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారికి జయమును బహు ప్రార్థించబడినది. ఊరేగింపు వారికి ధంతో ఉత్సవము ముగిసెను.

కర్నాటకము నుండి శ్రీ. ఎన్. కే. సి. నాటక సమాజమువారు అవతరేనికి విరాళి ముచ్చటగాను మా డిప్యూటీ కలెక్టరు గారు. రామానాథ గారి యాధిపత్యమున గమోపాఖ్యాన నాటకము బ్రదర్శించిరి. రెండువందల యాభ్యులులకు వైశావచ్చెను. ఈ నాటకమునందు అర్జునపాత్రమును ధరించి నట్టి యు నుంచి ప్రదర్శనకు వై నట్టి యు బ్రహ్మ వందము గారికి కర్నాటకము పాత బజారు వ్యాపాయ సంఘ సభ్యులు ఒక బంగారు పతకమును సారితోమక మిచ్చిరి. పిరు కొద్ది గోలలలో బొట్టిలి నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. తైలరు నోనాస్కూలు వారు ఈ నెల 10-వ తేదీ లగాయకు 12-వ తేదీ వరకు అవతరే యుత్సవములకు స్పృహను కలుపజేయుటగా నెరవేరిరి.

అస్తాపురవాసులు పట్టాభిషేక సహోత్సవము సేవ్యోత్సవముగా గాంచి స్వామి భక్తి పెక్కుభంగుల వ్యక్తీకరించిరి. బడిపిల్లలు చక్కగా బాగులుతీరి జయశబ్దములతో నతి కుతూహల మానసులయి యూరేగిరి. అనుగమగునవను కుటాటలు పేల్చుచు పోలీసువారు ముందు నవన కహాసీలు దారుగారు మనసులుగాను పోలీసుల కృత్యము నుత్సాహము లంకరించిరి. గూరొంటి రాజుగా నుచివరివార పమేసులయి విచ్చేసి పార్కులో జరిగెను సంతోష గల వింతలు పరీక్షించి సంతసింపిరి. తనకుస్తాపు పందగూపుగాను తమ కద్యములం బడిరి. సాయంత్రము బోనర్పెకందరీస్కూలు బాలుర గల సమ బాలికలవలను “సంది పందపు పెట్టె” ను నెకే యాంగ్లేయ నాటకము చక్కగా ప్రదర్శించు బడినది.

భీమవరము తాలూకా స్వీయదినమున గాత్రయ గీడులు, భగవద్భక్తి గీతములు, రాజభక్తిగీతములు పాడు కొనుచు భజన జేసిరి. ప్రభుభగమున స్వల్పాహారపు విందుల నాగించి యొకమహాసభ గాంచి తమ రాజభక్తిని భూమియుల వాంఛలకు పెట్టివేసిరి. స్వేచ్ఛా ప్రవాసము కొంత కంతకాను గట్టుకొని మోదగ్రామమున పోక సహృదయు యాంగ్లప్రభుత్వ మాదిగాగల మిత్రనందనలిక జను మకు గాక ముని భగవద్భక్తికేసిరి. ముగ్రామంకమున నంగ విక్రమ వైక నానందము, మృతికొందిన నా బంధువుల సేవకు సేవకు గల సాహధూతని పెట్టించిరి. అప్పుడు లీక్తిగన ప్రతి వర్షమును ఈ బడిపాస్కూలు నా నేర్పాలెని లీక్తినించిరి. ఇంత గాత్రపాఠశాల విద్యార్థులకు మిశ్రా యాలను కందిపెట్టిరి.

గానాము గ్రామములో బోర్డుస్కూలులో ఉత్సవము జరిగింది. డిప్యూటీ కలెక్టరు నుండి రాజకీయమున పంతులుగా కళ్యాణి నరసింహి. పీఠరు మునియ్యతు కేర్పాటు నారాయణ రావుగారు కథమునకు యద్యోగమును అనుచే అనువాది అర్పి ప్రాముఖ్యులు పట్టాభిషేక సహోత్సవ లాభములకు తెలియజేసిరి. అధ్యక్షులును పీఠరు మునియ్యనారాయణ రావుగారును బ్రీటిషు పరిపాలనలని బాధములు హిందూదేశస్థుల స్వాధీనిక రాజభక్తి ప్రాథమిక విధుల చక్రవర్తిగారు పట్టాభిషేక సహాయుల నేర్పి ప్రాప్తాహము మొదలగు సంతకములను గూర్చి యుచ్చరించిరి. బడిపిల్లలు రాజభక్తిగీతములు పాడుట పాడిరి. రాజభక్తి పెట్టించుచు, బ్రీటిషు సోరకనమునాటికే త్వలోనే జయము కావలెననియు, రాజదంపతులకు ఆయు రానోన్యోత్సాహభివృద్ధి కావలెననియు కోరుచు ఒకతీర్మాన మేకగ్రీకుముగ నుగిరింపబడినది. సభ ముగిసిన వెనుక రాజదంపతుల పటముల సహితముగా బడిపిల్లలు ఊరేగిరి.

పట్టాభిషేక కలెక్టరు తాలూకా కోనకొల్లు గ్రామములోని బోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలవారును శ్రీరామ కాత్రి పాఠశాలవారును పంచమ పాఠశాలవారును కలిసి పట్టాభిషేక సహోత్సవమును అత్యుత్సాహముతో బోర్డుస్కూలుల పాఠశాల భవనమున జరిపిరి. పురజములు బాలురు బాలికలు సార్వభౌమని పటమును పులిపింపు వెంబడి ఊరేగించిరి. పిరక బాలురు బాడియ క్రీడలు జరిగెను. పిళ్ళట బోర్డు పంచమ పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులు పురజములలో మొకడు బ్రీటిషు ప్రభుత్వములని లాభములు జాప్తి సార్వభౌమని చక్రయ విద్యార్థుల అష్టాక్రమము పసిరిననుండే చువు బాకల విద్యా ప్రయోజనము మున్నగు విషయములను గూర్చి ఉపన్యసింపిరి. సహోత్సవముల అందరికి పంచిపెట్టబడినది. సార్వభౌమమున ప్రస్తుత యుద్ధములో జయము కలుగుగాక మని జను సహృదయులు మిశ్రముట్టెను.

ఒక పాఠశాల విషయము:— భీమవరము కేంజిలోని అంబలూరు గ్రామమున హిందూబాలిక (కేన్ గుయిట్టా) పాఠశాల యొకటి గదు, ఆపాదికాలలో అయిన ఆర తిరగతుల విద్యార్థులను చేర్చుకొని విద్యచేయుటకు అంగీకరింపబడినది. సంవత్సరపు కోసనదిని కృతార్థులవారును సర్టిఫికేట్టులను పొందుదులు గాన, సదరు గ్రామమునకు సమీపముగ నుండు గ్రామములలోని బాలురు చదువ విశాషగలవారు జనవరి 1వ తేదీని చేరవచ్చును.

అమెర్లము, డిశంబరు 17:— రుస్సావారిలో తాత్కాలికసంధి జరుపబడినందులకు జగ్గయ పత్రిక లత్యంత సంతసమున గనబరచినది. అందును రుస్సా జగ్గయ సంధి సంధిలు చాలకత్తవని అనేకపత్రముల గ్రహించినది.

బేకరుగారి వారపురిపోవు.

రస్సా జగ్గయలకు సంధి.

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 18:— యుద్ధమంత్రి బేకరు గార్టిల్లు వికరించిరి:— పశ్చిమరంగమున సమగ్రసారంభ కీర్తి శత్రువుల మాన్యతలయ్యె కని నున మేలమగ శాస్త్రమును బట్టి యు యూహించగాను. పశ్చిమరంగమున పెద్ద ముట్టడిని సాగింభించి జగ్గయములు మిగిలినదలివారిని వెనుకకుగొట్టుచున్నది. కదంబులకల్పు. సమగ్రమున విజయమునంది తనూలమున కాంతిని స్థాపించ జగ్గయీ యుద్ధ్యం లిచ్చుచుంచి యున్నారు. అట్టి విజయ చిహ్నకాలముననే తగుట సేవారగలదని మనల విశ్వసింపజేసె జగ్గయీయులు గట్టి యత్నముల సెనన్చుచున్నారు.

గొప్ప ముట్టడి.

పశ్చిమరంగమున జగ్గయీయులు పెద్దపెట్టెను ముట్టడింప వచ్చును. ఆరంగమున జగ్గయీయుల బలము లధికమయ్యెను. కాని వారికి ముట్టడి చ్యవనముగ సమ కావశ్యులగు పెట్టి లాభములు కలుగ నేరదు. జయనలెను విజయము కురుముల గౌరవమునకు దంకకమై తూర్పుదేశముల బందు మిత్రమండలివారి పుంకుబడికి వృద్ధియొనగ్గును. తూర్పుదేశములయందు సిన పుంకుబడి తగ్గ నుండుటయు, అందువలని కలుగు ప్రమాదమును జగ్గయీ గాత్రిము గ్రహించి యున్నది. అందువలన నె ఏకేనా యొక తీరున కీర్ణముగ సంధిజేసికొన జగ్గయీవారు యత్నించుచుండిరి.

విమానముల చక్ర.

మిత్రమండలివారు జగ్గయీదేశపు భగములను ముట్టడించి సంకులన సాయలు భీతిని నొందినది జగ్గయీనుండి వచ్చిన ప్రయాణికులు తెల్పుచున్నారు. ప్రజలలో నంత్వృత్తి యధికమగు ముగ్ధి. విజయకు యుద్ధపుట్టి డిప్రజలకు గోదరకురుమన్నదని బేకరుగారు తెలియజేయుచున్నారు.

మదరాసు ఆంధ్రు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్డు. (993)

(ఇంగ్లాండు కంపెనీలో ఇంకొక్కోరేలు చేయబడినది.)

ప కటనము.

డిశంబరు 22 వ తేదీని రానప్రతినిధిగారును ఇండియా ముత్రిగారును మదరాసునుండి పోవు సందర్భమున యానర్సందికి తెలియజేయున దేమన: డిశంబరు 22వ తేదీ 14-30-16-55 గంటలవరకు రానప్రతినిధిగారి సైవలుబండికి సంబంధించిన ప్రయాణీకులు, సామూను, బంగీలు తప్ప మితర సామూనుబంగీలు స్టేషనుకు రాకూడదు. తదితర ప్రయాణీకులు కూడ స్టేషను కోనికి గానీరు బడరు. పై సందర్భాంచబడిన కాలములో ఇతర ప్రజలకు టిక్కెట్లుగాని, వారివారి సామూను మున్నగువి నచ్చిటిని ముక్కుచేయునగాని తట స్థించరు.

డిశంబరు 22వ తేదీని కుంజ్లాకు పోవు వారమును ఇంగ్లాండు జేరి టిక్కెట్లు 14-30 పోవు గనే కొనుక్కొనవలెను. సామూను నల్ల కాలను కూడ ఈగోపుకే బుక్కుచేయుచుకొనవలయును.

రాయపురమునుండి 15-55 గంటలకు సెంట్రలుస్టేషనుకుపోవు సీ-58 లోగలుబండియు 17-4 గంటలకు పెంబూరునుండి రాయపురము పోవు ఎం-112 బండియు 1917 సం॥ డిశంబరు 22-వ తేదీని బయలుదేరవు. 22-12-17న 16-30 గంటలకు బీచిస్టేషనునుండి పెరంబూరునకు పోవు ఎం-105 బండి రాయపురము దగ్గరనే నిలిచి పోవును.

ఈ తేదీన సెంట్రలుస్టేషనునుండి 16-45 గంటలకు బయలుదేరు సీ-99 తిరువళ్లూరు పోకలు సెంట్రలుస్టేషనునుండి బయలుదేరుటకు బదులు రాయపురమునుండి తిరువళ్లూరుకు పోవును.

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!! అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31- తేదిలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి కు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.
వి. పి. కాక, ముందుగా నీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరువైనచో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలగడండుటకు త్వరపడటం యుక్తము.

తామర తైలము	పండ్లపాడి	మోహిత తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధోపధిము
చక్కని డబ్బీలో. వెల రూ. 0-8-0 ; డజన్ 1-కి రూ. 5-4 0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.
అమృతాంజనం డి పో.
109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

శ్రావణం బ
ఇది శ్రీ భక్త్యబోధిని యొక నాటకము.
సంఘముచాచారి సంస్కారమునకు మార్గ
మింజుబావబడినది. అందరును జదివి తీర
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.
అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు

క్రిక్రీమలయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చ ౨-0
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

జాభావీడియలకు పరిచయం: బహుదేవ సహితమైన డా॥ పి. డి.
సావంతుని వనోపధిసారసపరిచిత్రా
అచటికుత్తెత్త కత్తమువలన జనించు బాధ్యములకు కీర్తిమణులంటి వంటు. వీరపులను, సుచ్చలను, గండనూలను
ండ్లను, (చాలానొప్పులను అన్ని విధములవలన గలగడ చిక్కరొగములను పోగొట్టును.)
మిక్కిలి కత్తివంతమైన కత్తులకు కారణి (61)
ఈ పుస్తకమునందు 100 మిచ్చుల నిర్ణయము, గూడజలైనను వధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
చాగొట్టును. 300 ముగంటలి పొడవగుదోషములును, నూలకత్తులను కార్తెలబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి కత్తులను
కత్తులను. కీర్తిరొగములను గలగడయును. 16 రోజులవరకు వండుటకు 4 రోజుల బుద్ధిలో అమృతమగును.
(పోస్టులకు:— పి. డి. సావంత్, 144, భవనవాడే, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Panaswadi. No. 144. No. 2, BOMBAY.

నిక బాహులిపి ప్రశంస
ఇది తంబులకంటి అపూర్వము విరచితము
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.
అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.
వీరు బలహీనలుగా నన్నారా? అయితే డి. పన్నాలలోగారి ఇంటు తయారు
చేయబడిన 'లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా' ను సేవించండి. దీనిని సేవించిన
యెడల ధాతువృద్ధి, కత్తవృద్ధి, కీలేపబలము, ఆకలి యెక్కువ మొదలయినవి కలుగును
స్వచ్ఛతకు, ధాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచుగును, బహుమాత్ర వ్యాధి,
మొదలగుట మానవు. దీనివలన మంచిగుణము పొందిన ఆశేతులు కంగోస్, పిన్నాగ్, నిలోస్, అక్రీకా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈశాంతముల నుండి బహుమాన
ప్రతికిలు కీలేపముగా పంపియ్యవారు. కావలసినవారు అర్హతా స్థాంతును కంపింప్
జమానావళికిల కాపీ పంపుదును. ఇది అబద్ధ మని దుజావుపడచువారికి వై కను
కనియించు జమానాము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా
పోరాడవచ్చును. పోస్టులకు పోస్టేజి 'డి. పన్నాలలో' అని యిండుట చూచి
తీసికొన వలయును. అనువాదప్రతిక పార్శ్వంలో పంపబడును.
విజయలు కావలసియున్నది. (619)
15 తులము డబ్బీ కల రూ. 2-0-0 తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. పన్నాలలో, డిల్లీ, నెడ్యులు, సాలామిసిరి మురబ్బా పో, బెంగుళూరు సిటీ.

నీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.
అయిదంకముల నాటకము.
మద్దులొక్క పద్యములు !! (కావ్యముకు పాశ్చాత్యులు !,
ఇయ్యది మృదుమధురమైనది (వాచుబడినది. జనసామా
న్యమున కెల్లగల మహోదయము. ప్రత్యేక వాచకులముగ
నున్నది. భక్తిసూక్తిమైన సక్కు. నికల్లాటకాది కష్టపట్టు
లతో నిండియున్నది. ఒక పర్యాయము చదివినచు (ప్రత్యేకం
చూచి విడువరు. దీనిని గూర్చి తెల్లారు వాస్తవ్యులును
బండరు నోలిలు కాలేజి ప్రొఫెసరు శ్రీయంత ముత్తరాజు
నుబ్బారావు, ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును
చదివిన ఈ నాటక రాజముయొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే
బోధపడును. రూ. వెల 1-0-0 తపాలకాలి వేగ.
(గంధక:— పసుముర్తి యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రి,
(980) భోజ్జిరీ షేట్, బండరు.

కుమారి ఆనంద్: ఉబ్బసమాన కమూల్ యుగమునకు.
ఇది మిగుల విచిత్రముగ మును. దీనిని 15 లేక 20 దిన
ములు విడువక సేవించుటవలన ఉబ్బసము, తుయము, క్షేమ
రోగము మున్నగునవి, అపాయకరముగాను లేక దీర్ఘకాల
మునుంచి యుండినను నమ్మకముగా తురుగును.
దీని వెల డబ్బీ 1-కి పోస్టేజి సహా రూ. 8-0-0.
[783] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.
విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కు డిపో,
మౌంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపకమైన
వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆనంద-లక్ష్మీపతి, డి. ఏ. ఎం. డి. సి. ఎం.
(946-387) మేనేజరు.

అమృతాంజన అవలేహ్యము.
ఈలేహ్యము రక్తమును కుచ్చిచేసి బలముగా కలిగించి
కాళ్ళకును ఖమ్ము నొసంగును. 219
అకోగ్యమును కలుగజేసి జాయ్స్వర్థిని యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు
ప్రాసిన తపాల ఖమ్ము లేకయే ఉచితముగా పంపెదము
వైద్యశాస్త్రి సుజితేంద్రకర్ గోవింద్,
అశంకనిగ్రహ కౌవధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అదివచ్చి కొన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

నీలారణ్యకేతు కన్నులు, జంబిగ తులము 1-కి ...	80-0-0
బింబుడు పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
నోలోజనము, జంబిగి ,, ...	7-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి ...	0-10-0
పచ్చకర్పూరం ,, ...	2-0-0
కాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమూత్రము, సువాసనగా నుండును 50-3	0-8-0

అమృతాంజనం డి పో. 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో బర్హీని గారడీ, యోగదృష్టి,
కనుకట్టు సుభక్తిట్టు, పరకాతా ప్రవేశవిద్య, వాయు వేగ మనో
వేగము, చాపలాభములు, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియా
సాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు,
అమెరికావారి చీట్లు పేకతిమాములు, విచిత్రనిదోదవిద్యలుగలవు.
ఇంతేగాక వన మృగనిమాములు చేయటం, చీకటిలో చదువుట,
నీళ్ళ వైన నడిచిపోవుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
నమాధిమగుట, వన మృగము చురుకయగుట, పెద్దపులిని చేసి
మామించుట, మనమృగని చేంచి తరిగి బ్రతికించుట, శరీరము
లేని తలకాయచీక మూటలాడించుట, కండ్లను గంటలు కట్టు
కొని చూడకుండా వస్తువుల పేర్లు చెప్పటం, భూమిపయన
గజము యెక్కువ గాలిలో వనమృగని నిరాధారముగా నిల్పుట
మొదలగు విచిత్రములు ఆశేకము లున్నవి.
ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆశ్చర్యమృతముగా మేజిక్ చేయగలరు.
డబ్బు సంపాదించుట కది సుఖభయమైన మార్గము.
వెలకు వందలకొలది ప్రకృత్యు ఆస్తినియోగి గలరు.
పరమరహస్యమైన ఈ గ్రంథము వెల రూ. 4 లు.
4 రూపాయలకు ఈక్రింది విలాసమునకు
ఈ రోజే సుజితేంద్రకర్ చేసినవారికి మాత్రమే ఈ
గ్రంథము దొరకును. వి. పి. గా పంపము.
పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,
894-984 బంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా)